Elim deb, yurtim deb yonib yashash kerak!

Turkiston

1925-yildan chiqa boshlagan

O`ZBEKISTON RESPUBLIKASI «KAMOLOT» YOSHLAR IJTIMOIY HARAKATINING GAZETASI

2002 yil 29 yanvar, seshanba
№ 12 (14503)

«ЎЗБЕКИСТОН ҲАВО ЙЎЛЛАРИ» МИЛЛИЙ АВИАКОМПАНИЯСИ ЖАМОАСИГА

Азиз дўстлар!

Сизларни бугунги қутлуғ сана — "Ўзбекистон ҳаво йўллари" миллий авиакомпаниясининг ташкил этилганига 10 йил тўлиши муносабати билан чин қалбимдан самимий табриклайман.

Юртимиз ўз истиқлолини қўлга киритган дастлабки йиллардаёқ миллий авиакомпаниямиз ташкил этилгани бизнинг мустақилликни мустаҳкамлаш йўлида қўйган муҳим қадамларимиздан бири бўлган эди.

Шу маънода, мамлакатимизнинг жаҳон ҳамжамияти билан интеграциялашувида, дунёдаги кўплаб давлатлар билан ҳар томонлама самарали ҳамкорлик ўрнатиш жараёнида фуқаро авиациямиз ўзига хос алоҳида ўринга эга десак, ҳеч қандай муболаға бўлмайди.

Сизларнинг ўтган 10 йил мобайнида эришган ютуқларингиз Ватанимиз фуқаро авиациясини ривожлантириш борасида биз танлаган стратегик йўл нечоғли тўғри бўлганини яққол кўрсатиб турибди. Бу стратегик йўлнинг маъно-моҳияти сиз, мана шу соҳа ходимларига айниқса яхши маълум, деб ўйлайман.

Биз жаҳон бозорига чиқишда авиация улкан имкониятларга эга эканини инобатга олиб, ўтиш даврининг муқаррар қийинчиликларига қарамай, ушбу соҳа ривожига устувор аҳамият бердик. Самолётлар паркини замонавий талаблар асосида янгилаш билан бирга, аэропортларни тубдан қайта қуриш ва ҳаво ҳаракатининг бошқариш тизимини ислоҳ этиш ишлари амалга оширилди.

Нисбатан қисқа муддат ичида ҳаво транспортига хизмат кўрсатиш ҳамда энг замонавий самолётларни бошқарадиган юксак малакали учувчи ва техник кадрлар тайёрлаш борасида халқаро андозалар ва илғор технологияларга асосланган мустаҳкам база яратилди.

Бугунги кунда "Ўзбекистон ҳаво йўллари" белгиси билан парвоз қилаётган самолётлар турли давлатларда жойлашган 40 дан зиёд аэропортга мунтазам қатнаб турибди.

Жамоангизнинг энг ишончли ва барқарор ривожланаётган авиакомпания деган юксак номга сазовор бўлгани барчамизга ғурур ва ифтихор бахш этади, албатта.

Парвозлар хавфсизлигини таъминлаш ва йўловчиларга хизмат кўрсатиш даражасини оширишда қўлга киритган натижалари учун авиакомпаниянинг нуфузли халқаро авиация ташкилотлари томонидан бир неча бор тақдирлангани айниқса таҳсинга лойиқдир.

Энг муҳими, ўтган йиллар давомида авиация соҳасида амалга оширилган чуқур ўзгаришлар мамлакатимиз иқтисодиётини мустаҳкамлашда, унинг дунё миқёсидаги обрў-эътиборини янада оширишда ўзига хос омил бўлмоқда.

Шуни алоҳида таъкидламоқчиманки, иқтисодий-ижтимоий ислоҳотларни амалга ошириш жараёнида халқимиз эришаётган салмоқли ютуқларда Ўзбекистон ҳаво флоти ходимларининг — учувчилар, штурманлар, муҳандислар ва диспетчерларнинг, сиз, кўпмиллатли жамоа аъзоларининг муносиб ҳиссангиз бор.

Ишончим комилки, сизларнинг юксак малакангиз, билим ва тажрибангиз, мардлик ва маҳоратингиз соҳани янада ривожлантириш, мамлакатимизнинг салоҳиятини оширишда мустаҳкам асос бўлиб хизмат қилади.

Барчангизни бугунги байрам билан яна бир бор қутлар эканман, Ватанимиз равнақи йўлида амалга ошираётган олижаноб ишларингизда янгидан-янги муваффақиятлар тилайман.

Сизларга ҳамиша юксак ва бахтли парвозлар ёр бўлсин, азиз дўстларим!

Ислом КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти

Давлатимиз раҳбарининг Фармони билан «Ўзбекистон Ҳаво йўллари» Миллий авиакомпанияси ташкил этилганининг 10 йиллиги муносабати билан фуқаро авиацияси ходимларидан бир гуруҳи Ватанимизнинг юксак орден ва медаллари билан тақдирландилар. Таҳриятимиз ва газетамиз мухлислари номидан уларни юксак мукофотлар билан самимий табриклаймиз!

ҲАРАКАТ ФАОЛИЯТИДАН

Ўзбекистон Давлат Жаҳон тиллари университетида факультетлараро ўтказилган "Қувноқлар ва зукколар" беллашувининг финал босқичи бўлиб ўтди. Унда университетнинг халқаро журналистика, инглиз филологияси ва таржимонлик факультетлари талабалари иштирок этишди. Беллашувда талабаларнинг айрим ҳаётий муаммоларни ҳажв шаклида саҳнага олиб чиққанлиги барчага манзур бўлди.

Университет "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати бошланғич ташкилоти ташаббуси билан уюштирилган бу беллашувда инглиз филологияси — биринчи, таржимонлик факультети — иккинчи, халқаро журналистика факультети талабалари эса — учинчи ўринни эгалладилар.

Саид АБДУЛАЗИЗ

МУСТАҚИЛЛИГИМИЗ ТИМСОЛЛАРИ

Мустақиллигимизнинг илк даврида ҳаммамиз ҳам "Made in Uzbekistan" ёрлиғи билан маҳсулотларимиз хорижга чиқишни орзу қилгандик. Яратганнинг инъомини қарангки, қисқа фурсатда орзуимизга эришдик.

Бугунги кунда "Ўзавтосаноат" ассоциацияси маҳсулотлари Ўзбекистон тамғасида хорижга чиқарилмоқда. Қолаверса, мамлакатимиздаги автомобилсозлик соҳаси тараққиёти, Ўзбекистоннинг имкониятларининг истиқболи дунёни тан олишга мажбур қилди. Рақобатлар қуршовидан чиқиш баъзи қудратли корхоналар маҳсулотларига ҳам насиб этмаётган бир даврда, "ЎзДЭУавто" корхонаси маҳсулотининг Россия бозорларида кенг қамровда сотилиши, Буюк Британиянинг Саутгемптон шаҳридаги "Авто Терминал" тест марказида Ўзбекистоннинг "Дамас", "Нексия", "Тико" автомобиллари Европа Иттифоқи стандартларига мувофиқлигини аниқлаш учун синовдан ўтказилаётгани мамлакатимиз фуқаролари фахридир. "Ўзбек автомобиллари ўз дизайни ҳамда ёқилғини кам сарфлаши билан бизга маъқул келди. Бу йил компаниямиз 6 мингта автомобиль сотиб олади. 2003 йилга бориб импорт сонини 30 мингтага етказамиз", — дейди "МЕКС Коммодитис" компанияси бошқаруви раиси Тони Вест-брук. Ушбу компания Ўзбекистон автомобилларини Буюк Британияда сотиш учун ҳамкорлик алоқаларини боғламоқда. Европа бозорини ўзлаштиришда Ўзбекистон атвомобилсозлиги Ўрта Осиёдаги илк қалдирғочлардан бўлди.

"ЎзДЭУавто" корхонаси станоклари конвейридан "Дамас" илк бор 1996 йил 25 март куни чиқиб келган бўлса, "Тико" 1996 йил 15 июнда, 1996 йил 25 июнда эса "Нексия" дунё юзини кўрди. "Кенжа" "Матиз" эса мустақиллигимизнинг 10 йиллик тўйига муносиб совға бўлди.

(Ушбу мавзудаги материаллар билан 2- саҳифада танишасиз)

ДЕМОКРАТИЯНИНГ МУҲИМ КЎРИНИШИ

Мамлакатимизнинг истиқболдаги тараққиёт йўли, давлат ва жамият ҳаётидаги ислоҳотлар янада жадаллашувининг муҳим омили бўлган икки палатали парламентни шакллантириш ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг конституциявий ваколат муддатини беш йилдан етти йилга ўзгартиришга бағишланган референдум юртимизда юксак уюшқоқлик билан ўтди. Бу муҳим ижтимоий-сиёсий тадбирнинг барча демократик тамойилларга мос, эркин овоз бериш йўли билан ўтгани мамлакатимизда демократия тобора мустаҳкамланиб бораётганининг яна бир намойиши бўлди.

27 январь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов барча ватандошларимиз каби референдумда иштирок этди.

Давлатимиз раҳбари Тошкент шаҳрининг Яккасарой туманидаги 648-референдум участкасида овоз берди.

Шу ернинг ўзида Ислом Каримов маҳаллий ва хорижий оммавий ахборот воситалари вакилларига берган интервьюсида бундай муҳим ижтимоий-сиёсий тадбирлар ҳар қандай давлат ва жамиятни демократлаштиришга хизмат қилишини таъкидлади.

— Мамлакатимиз оммавий ахборот воситалари мазкур референдумнинг мазмун-моҳияти, унинг давлат ва жамият ўзгаришидаги аҳамияти тўғрисида халқимизга етарли даражада маълумотлар берди,- деди Президентимиз. — Референдумга қўйилган масалаларнинг турмушимизда амалий натижаларини топиши сиёсий ҳаётимизни янада эркинлаштириш йўлида салмоқли қадам бўлади. Бу тадбир давлатни бошқариш, сиёсий тизимни такомиллаштиришда муҳим омилдир.

Референдум қонунчилик тизимимизнинг ўзгаришига ҳам ўзининг ижобий таъсирини кўрсатади. Аввало, янги қонунлар қабул қилиш, қонунчилик ва ижро ҳокимиятлари ўртасидаги муносабатлар янги босқичга кўтарилади, парламентнинг роли ва ваколатлари кучаяди. Юқори ва қуйи палаталарнинг вужудга келиши билан кучли қонунчилик ҳокимияти шаклланади.

Айтиш жоизки, қуйи палатамиз доимий ишлайдиган бўлади. Бу эса қонунчиликнинг янги босқичга кўтарилишига олиб келади ва ҳаётимизнинг барча жабҳаларидаги ислоҳотлар жараёнига ижобий таъсир этади.

Президентимиз юқори палатанинг мамлакатимиз учун катта аҳамиятга эга эканлигига эътибор қаратди.

— Биз тузмоқчи бўлаётган юқори палата ўз зиммасига анча-мунча ваколатларни олади,- деди давлатимиз раҳбари. — Жумладан, ижроия ҳокимияти кўпгина масалаларда айнан юқори палата олдида ҳисобот берадиган бўлади. Менимча, Президентнинг баъзи ваколатларини ҳам шу палатага бериш зарур. Биз бу палата ривожланган Ғарб мамлакатларидагига ўхшаш бўлишига ҳаракат қиламиз.

Бугун мамлакатимизда ўтаётган мазкур тадбирнинг ўзи демократиянинг бир кўринишидир. Бироқ Ўзбекистондаги демократияга нисбатан турли фикрлар билдираётганлар уни Европа ёки Америка демократиясига қиёслаб эмас, балки бизнинг демократияга эришиш йўлидаги динамикамизга қараб баҳоласа, тўғрироқ бўларди. Бу жараёнда умуминсоний ва демократик қадриятларни четлаб ўтмаган ҳолда кўп асрлик миллий ўзлигимизни ҳам унутмаслигимиз муҳим аҳамият касб этади.

Ислом Каримов референдумнинг ижобий натижалари мамлакатимиз сиёсий ҳаётини тубдан ўзгартиришини таъкидлади ва журналистларни қизиқтирган бошқа кўпгина саволларга жавоб қайтарди.

Анвар КАРИМОВ,
ЎзА мухбири

ОСОЙИШТАЛИК, ФАРОВОНЛИК, ДЕМОКРАТИК ЎЗГАРИШЛАР ВА ТАРАҚҚИЁТНИ ЁҚЛАБ

27 январда мамлакатимизда улкан ижтимоий-сиёсий тадбир — икки палатали парламентни шакллантириш ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг конституциявий ваколат муддатини беш йилдан етти йилга ўзгартириш масалаларига бағишланган референдум юксак савияда, демократия, очиқлик ва ошкоралик руҳида ўтди. Референдумда овоз бериш жараёни миллий парламентни ва президентлик институтини янада ривожлантиришдан иборат мустаҳкам конституциявий асосларга эга сиёсий ислоҳотлар ватандошларимиз томонидан фаоллик ва уюшқоқлик билан қўллаб-қувватланаётганининг яққол намойишига айланди.

ДАХЛДОРЛИГИМДАН ХУРСАНДМАН

Тенгдошларим билан референдумга пухта тайёргарлик кўргандик. Унда барчамиз фаол қатнашдик.

Ўз хоҳиш-иродамни эмин-эркин, холис ифода қилиш имкониятидан фойдаландим. Мен берган овоз истиқболимиз учун, ота-боболаримизга армон бўлиб қолган ёруғ кунлар — обод ва озод мамлакатимизнинг янада гуллаб-яшнаши учун хизмат қилишига ишонаман.

Мехсетбек ОТАМУРОДОВ,
Қорақалпоғистон Республикаси,
"Ниҳол" мукофоти совриндори

БИРИНЧИ МАРТА

Бундай катта сиёсий тадбирда биринчи марта қатнашаётган бўлсам-да, референдумга киритилган масалаларни яхши тушуниб, онгли равишда овоз бераётирман.

Биз, чегарачилар қисмида хизмат қилаётган аскарлар юрт тинчлиги, сарҳадларимиз дахлсизлиги, мамлакат равнақи учун овоз бердик.

Соатмурод БОБОНОВ,
оддий аскар

Абдувосит ХАЙДАРОВ, Азиз АКРОМОВ олган суратлар

ИСТИҚБОЛИМИЗ УЧУН...

Умумхалқ маслаҳатлашуви ёшларимизнинг энг чиройли байрамига айланиб кетди, десам янглишмайман. Ҳар биримизнинг овозимиз мустақиллигимизни янада мустаҳкамлашга, тенгдошларим орасидан барча соҳаларда иқтидорли мутахассислар етишишига ижобий таъсир этади.

Акмал СИДДИҚОВ,
талаба

ФАОЛ ҚАТНАШДИК

Мен Ўзбекистон келажаги буюк давлат эканига қатъий ишонаман. Шунинг учун ҳам бугун референдумга киритилган масалаларни бажонидил маъқулладим.

Юртимиз бўйлаб ана шундай фаоллик, уюшқоқлик ва ҳамжиҳатлик руҳида ўтган референдум мамлакатимизнинг мустақиллиги мустаҳкамланишида, Ўзбекистоннинг миллий давлатчилик институтлари янада мукаммаллашувида ғоятда муҳим қадам бўлгани шубҳасиз.

Қўлдош КЎЧАРОВ,
Термиз Давлат университети талабаси

ҚАРИЙБ 20 МИНГ НАФАР ЁШ ЙИГИТ-ҚИЗ

Андижон вилоятида бундай улкан сиёсий тадбирда илк бор қатнашди. Референдум участкаларида ёш йигит-қизлар биринчилардан бўлиб ўз хоҳиш-иродаларини намойиш этишди. Ростини айтсам, оддий ҳамюртларимизнинг давлат ва жамият қурилиши билан боғлиқ мана шундай муҳим масалаларга иштиёқ билан бевосита иштирок этаётгани барчани жуда қувонтирди.

Нозим АШУРОВ,
«Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Андижон вилояти Кенгаши раиси

КЎТАРИНКИ РУҲДА

Умумхалқ маслаҳатлашуви Урганч тумани сайлов участкаларида ҳам кўтаринки руҳ ва уюшқоқлик билан ўтди. Туман аҳолиси эрталабдан белгиланган референдум участкаларида юртимиз келажаги учун овоз бердилар. Биринчи марта овоз бераётган ёшлар, айниқса, кўпроқ ҳаяжонланишгани, фахрланишгани уларнинг юз-кўзларидан сезилиб турарди.

Пўлат ЭРМАТОВ,
«Turkiston» мухбири

БЕФАРҚ ЭМАСМАН

Тўғриси, шу ёруғ кунларга етиб келганимга шукроналар айтдим. Бизнинг ёшлик давримизда бунақа тадбирлар ҳеч бўлмаган экан. Ҳозир эса ҳар бир фуқаро давлат ишларига, давлат сиёсатига ўз муносабатини билдиради. Ёшим юздан ошиб, ушбу референдумда бажонидил қатнашдим. Невара, чевара, эвараларимнинг келажаги, истиқболи учун овоз бердим. Ёмон кунларни кўрдик, шукрки, яхши кунларга ҳам етиб келдик. Фарзандларимиз бораётган йўлдан уларни энди ҳеч ким қайтаролмаслигига қатъий ишонаман.

Холбобо ТОШЕВ,
Қашқадарё вилояти, 1900 йилда туғилган

«Камолот» hududi

ИШОНЧЛИ КЎПРИК

"Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракатининг тарихи Президентимизнинг Ҳаракатнинг Ташаббус гуруҳи аъзолари билан учрашувидан бошланди, десак хато бўлмайди. Чунки айнан шу учрашувда Юртбошимиз тузилажак ижтимоий ташкилотнинг дастурига асос бўладиган фикрларни билдирган эди. "Бу Ҳаракат давлат ва ёшлар ўртасида бамисоли кўприк бўлиши, давлатимизнинг ёшлар сиёсатини уларга, уларнинг орзу-интилишлари ва муаммоларини эса давлат ташкилотларига етказиб туриши, уларнинг ҳақиқий ҳимоячиси бўлиши зарур", деб таъкидлаган эди Президент учрашувда.

Бу вазифалар нечоғли амалга ошаётганини Бухоро вилояти мисолида ҳам кўриш мумкин. Ўтган 9 ой мобайнида ташкилотимиз ёшлар билан давлат ўртасида ишончли кўприкка айланишга улгурди, деб айта оламиз.

Ҳозирги кунда вилоят ташкилоти 1232 та бошланғич ташкилотга бирлашган. Улар 177 минг нафардан зиёд Ҳаракат аъзолари билан иш олиб бормоқда. Бундан ташқари, Ҳаракат ҳомийлигидаги Болалар ташкилотига ҳам вилоятдаги юз минг нафардан зиёд ўғил-қиз бирлашди.

Қилинган амалий ишлар ҳақида гапирадиган бўлсак, аввало, "Камолот"ни ёшларга таништириш тадбирларини айтиб ўтиш лозим. Бултур ёзда вилоятдаги 24 та болалар оромгоҳларининг ҳар бирида 2-3 мартадан "Камолот" кунлари"ни ўтказиб, бу тадбирлардан ўрин олган спорт мусобақалари, ватанпарварлик мавзуидаги маърузалар, иншолар танлови, шеърхонлик, китоблар тақдимоти ва ҳоказолар орқали ёш авлодни "Камолот"нинг мақсад-вазифалари билан илк бора таништириб, уларни Ҳаракат атрофида жипслашишга даъват этдик.

"Ҳеч кимга бермаймиз сени, Ўзбекистон!" шиори остида Болалар ташкилотининг биринчи республика форуми ўтказилди. Унда мамлакатнинг барча вилоятларидан чақирилган 152 нафар делегат қатнашди. 1991 йил 1 сентябрь куни таваллуд топган бу болаларнинг учрашуви мустақилликнинг ўн йиллиги олдидан ўзгача аҳамият касб этди. Шунингдек, "Ватан ягонадир, Ватан биттадир" шиори остида ёз ойлари давомида Коғон ва Ғиждувон шаҳарларида, Пешку, Қоровулбозор, Ромитан туманларида ёшлар байрами ва мулоқотлари ўтказилди.

Ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, улар онгига миллий ва умуминсоний қадриятларни сингдириш, ёт ғоялар таъсиридан асраш мақсадидаги учрашув ва суҳбатлар деярли ҳар бир корхона, ташкилот, муассаса ва ўқув юртларида ташкил этилиб, уларда "Камолот" фаоллари билан бирга "Маънавият ва маърифат" марказлари, "Маҳалла", "Нуроний" жамғармалари, ҳуқуқ идораларининг вакиллари иштирок этдилар.

Ёшларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш мақсадида вилоят меҳнат ва аҳолини ижтимоий ҳимоялаш бошқармаси билан биргаликда Бухоро шаҳри, Шофиркон, Коғон, Ғиждувон шаҳарларида меҳнат ярмаркалари ташкил этилиб, бунинг натижасида юзлаб йигит-қизлар иш билан таъминланди.

Қилинган ишларнинг сарҳисобини бирданига айтиш мушкул, албатта. Энг асосийси, бугун ёшлар "Камолот"ни таниди, бу Ҳаракат уларнинг манфаатига хизмат қилажагига ишонди. Биз, "Камолот"чилар эса, зиммамизга олган вазифамиз нақадар масъулиятли эканлигини чуқурроқ англадик. Ҳали бўлимларимизни, бошланғич ташкилотларни фидойи ва изланувчан кадрлар билан мустаҳкамлашимиз, ишни ташкилий ва амалий жиҳатдан юқори даражага кўтариш учун курашишимиз зарур. Дастлабки одимларимиз бизни бу борадаги муваффақиятлар сари руҳлантирмоқда.

Садриддин ШАРОПОВ,
«Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Бухоро вилояти Кенгаши раиси

МУСТАҚИЛЛИГИМИЗ ТИМСОЛЛАРИ

ЁШЛАР ИРОДАСИНИ ТОБЛАЁТГАН КОРХОНА

Биз истиқбол ҳақида гапирар эканмиз, мамлакатимиздаги қудратли корхоналар кўз ўнгимизга келаверади. Қаранг, кечагина ким эдигу, бугун ким бўлдик, кенг ва равон кўчаларимизда ўз машиналаримиз ғизиллаб, учиб-қуниб юрганидан кўз қувнайди. Айниқса, дунёнинг мана-ман деган давлатлари илиқ фикр билдириб турганда, жаҳон стандартлари даражасида сифатли чиқаётганини эътироф этганида фахрланмай бўладими?! Дунё авто мутахассислари жамланган Буюк Британиядан юқори сифат сертификатининг "ЎзДЭУ авто"га келиши Ўзбекистоннинг "сариқ

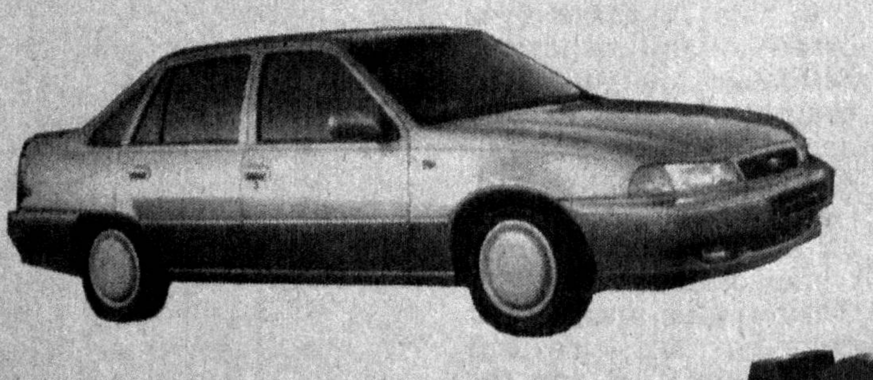

мўъжиза"си дея аталиши бежиз эмас, албатта.

Минг эшитгандан бир кўрган афзал, деганларидек, автомобилсозлар шаҳри Асакага йўл олдик. Кенг ва равон йўллар, бепоён далалар оша Андижонга кириб борар эканмиз, Ўзбекистондаги автомобилсозлик фақат-

"ЎзДЭУ авто" қўшма корхонасида тўрт мингдан ортиқ ишчи ходимлар бўлса, шунинг 80-90 фоизини ёшлар ташкил этади. Деярли барча ускуналарда маҳаллий ёшлар фаолият юритишмоқда.

гина бизнинг эмас, Шарқ мўъжизаси эканлигига амин бўлдик. Ахир, қисқа фурсат ичида Андижонда бампер ва пластмасса буюмлар ишлаб

чиқарувчи "ЎзКОРАМ", овоз пасайтиргич қувурлар ишлаб чиқарувчи "ЎзДОНГ-ВОНГ", юмшоқ ўтиргичлар ишлаб чиқарувчи "ЎзТОНГ-ХОНГ", лак- бўёқ ишлаб чиқарувчи "Ўз ДОНГ-ЖУ", салон жиҳозларини ишлаб чиқарувчи "ЎзДОНГ-ЯНГ", бензин бак ва жипслаш қисмларини ишлаб чиқарувчи "ЎзСЕМ ЮНГ" қўшма корхоналари Андижонда ишга туширилган бўлса, баллон ғилдираклари ишлаб чиқарувчи "ТОПО Евроосиё" қўшма корхонаси Фарғонада қурилди. Энг катта ютуғимиз эса аҳоли зич жойлашган Фарғона водийсида истиқомат қилаётган минглаб ёшлар иш билан таъминланди.

Мазкур қўшма корхоналарнинг бунёд этилишида "ЎзДЭУавто" Ўзбекистон — Корея қўшма корхонасининг ўрни беқиёс. Бизни корхона билан таништиришга чоғланган умумий бўлим сураткаши Ҳотамбек Исмоилов:

— Заводга биринчи келишингиз бўлса, келинг, цехларимизни бир бошдан кўрсатай сизга, - деб қолди.

"ЎзДЭУ авто"нинг умумий майдони 55 гектар бўлиб, ўз электр ҳамда иссиқлик узатиш тармоғига эга, шунингдек, контейнерлар жамламаси учун майдон, конвейрдан янги чиққан енгил машиналарни синов жойи, сифати аъло деб баҳоланган сотувга тайёр машиналар жамлама майдони корхонанинг ичкари ҳудудида жойлашган. Албатта, энг асосийси, ишлаб чиқариш цехи "ЎзДЭУ авто"да тайёрланаётган барча машиналар учун устки қоплама цехи металл хом ашё асосан Россия ва Кореядан келтирилади. Япония технологияси асосида жиҳозланган ускуналарда "Нексия", "Тико", "Дамас" ва асосийси "Матиз" учун махсус қолиплар мавжуд. Эҳтиёжга қараб устки қоп-

ламаларни, исталган муддатда истаганча ишлаб чиқариш қувватига эга.

Устки қопламалар тайёр ҳолатга келгач, жипслашсозлаш цехига ўтказилади, у ерда машиналарнинг устки қисмлари бир-бирига зичланади. Шу ерда алоҳида таъкидлагим келди, махсус зичловчи, яъни электрон асбоблар ёрдамида металлни металлга михлаш ишларини асосан роботлар бажарар экан. Компьютерга дастур киритилгач, улар ҳар бир жараённи заррача адашмай бажаришади. Ўнлаб роботларнинг ҳаракатлари ҳайратланарли эди, албатта. Машиналарнинг

устки қисмини тўлиқ шакллантиришда темир бошларини буриб, темир қўллари билан қисмларида, қўл етмас жойларида бемалол ҳаракатланишининг ўзи мўъжиза!

Мана сизга техника қудрати, ўзбек автомобилчилигининг улкан ютуғи. Энг сўнгги технологиялар асосида жиҳозланган "ЎзДЭУ авто" "Ўзбек мўъжизаси" дея аталишга тўлиқ лойиқ.

— Роботлар бажарадиган иш ўта мураккаб ҳамда масъулиятли. Бундан ташқари, ўта диққат талаб. Одам диққатини жамлайвериб толиқиши мумкин, аммо булар туну кун давомида бемалол ишлайверади, — дейди Ҳотамбек.

Бу цехда вазифалар бажарилгач, машиналарнинг тайёр уст қолиплари лак-

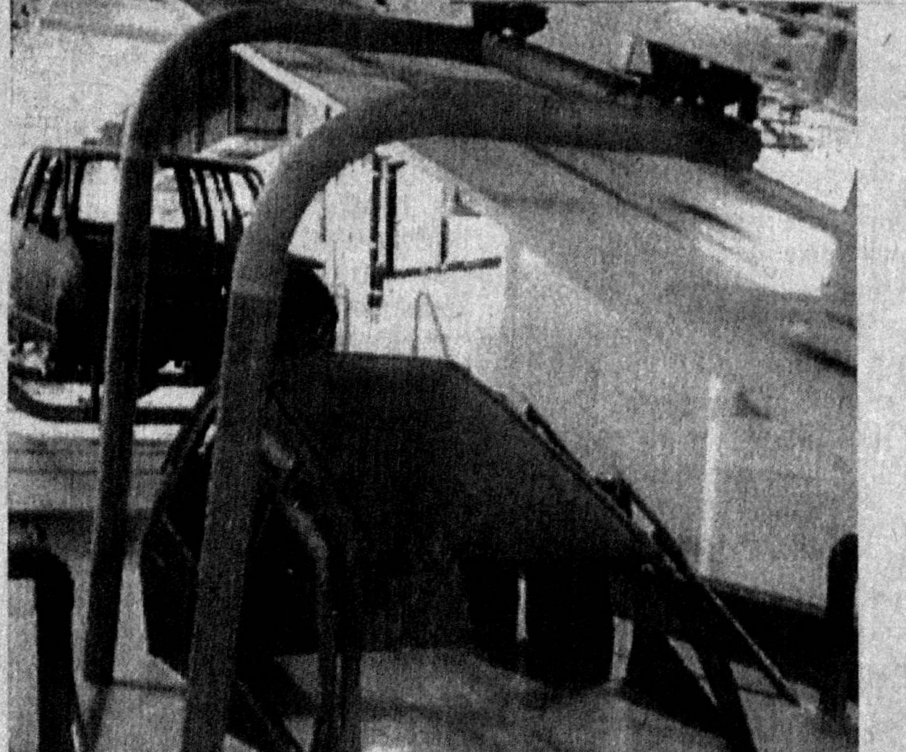

бўёқ цехига, махсус конвейр орқали узатилади. У ерда эса "ЎзДЭУ авто"да ихтиро қилинган тўқ сариқ ранг ҳам мавжуд.

— Бизнинг йигитлар изланиб топишган бу рангга ҳатто корейслар ҳам тан беришди. Матизнинг илк заводдан чиққани ҳам тўқ сариқ рангда эди, — дейди "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Андижон вилояти Кенгаши раиси Нозим Ашуров.

Сариқ ранг нимани англатади? Келинг, ранглардаги сирларга эътибор қилайлик: Сариқ ранг — босиқ, мулоҳазали инсонлар билан

"Жанубий Корея Ўзбекистон Республикасининг ташқи алоқасида алоҳида ўрин тутади. Ўзбекистон ўз енгил автомобилларини ишлаб чиқара бошлади. Асака заводининг қисқа муддатда ишга туширилиши ва машиналар ишлаб чиқаришнинг ўзлаштирилиши ҳамкорлигимиз билан узвий боғлиқдир. Бугунги кунда мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган автомашиналарнинг обрўси нафақат Ўзбекистонда, балки хорижий мамлакатларда ҳам баланд".

Ислом КАРИМОВ

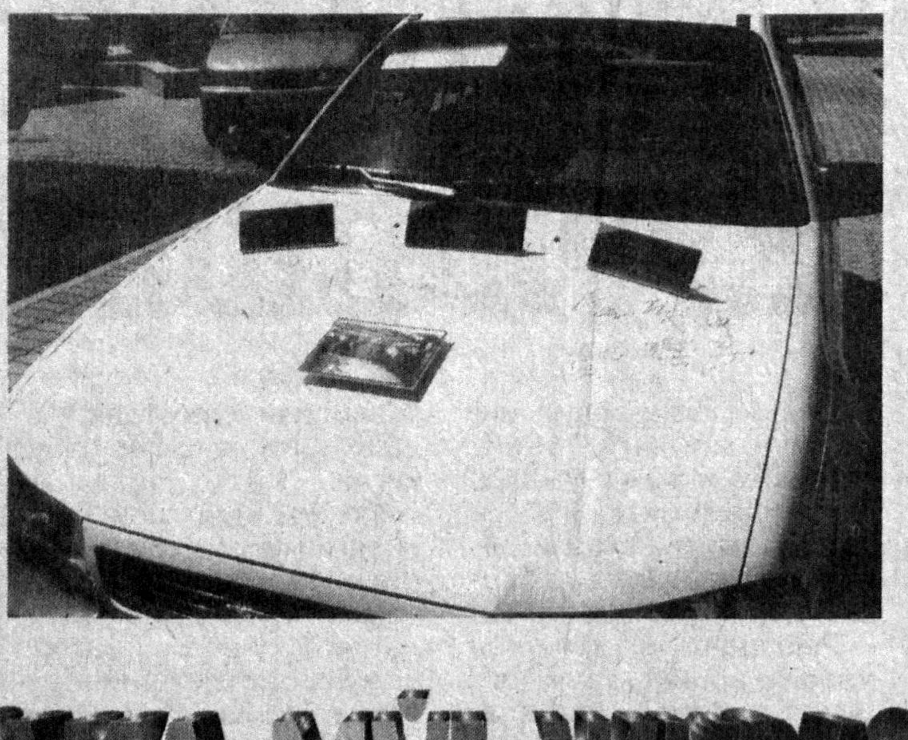

АСАКА МЎЪЖИЗАСИ

"ЎЗДЭУАВТО" АЖ ЛОЙИҲАСИНИНГ АСОСИЙ ДАВРЛАРИ:

***

1992 йил июнь — Ўзбекистон Республикаси Президентининг Корея Республикасига биринчи расмий ташрифи, унда Ислом Каримов DAEWOO Public Motors гуруҳининг заводлари билан танишди.

***

1992 йил июль — Ўзбекистон ва Жанубий Корея томонлари Автозаводни биргаликда қуриш ҳақидаги меморандумни имзоладилар.

***

1993 йил октябрь — Асакада қурилиш-монтаж ишлари бошланди.

***

1996 йил июль — "ЎзДЭУавто" тантанали ишга туширилди. Автомобиллар ишлаб чиқарила бошланди.

***

1996 йил ноябрь — Ўзбекистон ўз автомобилларини экспорт қила бошлади.

мулоқотда бўлишни юракдан истайдиган одамлар хуш кўрадиган ранг. Бу рангни хуш кўрадиганлар ақлли, муомалага уста, қизиқувчан, энг асосийси жасур бўлишади.

Булар "Сариқ мўъжиза"-нинг сири бўлса ажабмас.

Мамлакатимизда автомобилсозликни мукаммаллаштириш борасида бугунги кунда ҳам талай ишлар амалга оширилмоқда. Шу кунларда автомобиллар учун мукаммал

гишли ҳароратда ушлаб турилади. Бўлмаса қотиб қолиши, қуйқумлар пайдо бўлиши мумкин.

Лак-бўёқ цехидан чиқиб келаётган турли рангдаги машиналар қўли гул усталар жамланган бўлимга кириб келади. У ерда ички ва ташқи жиҳозлар навбатма-навбат ўрнатилади. Машина тайёр ҳолатга келгандан кейин синов-назорат гуруҳи текширувидан ўтказилиб,

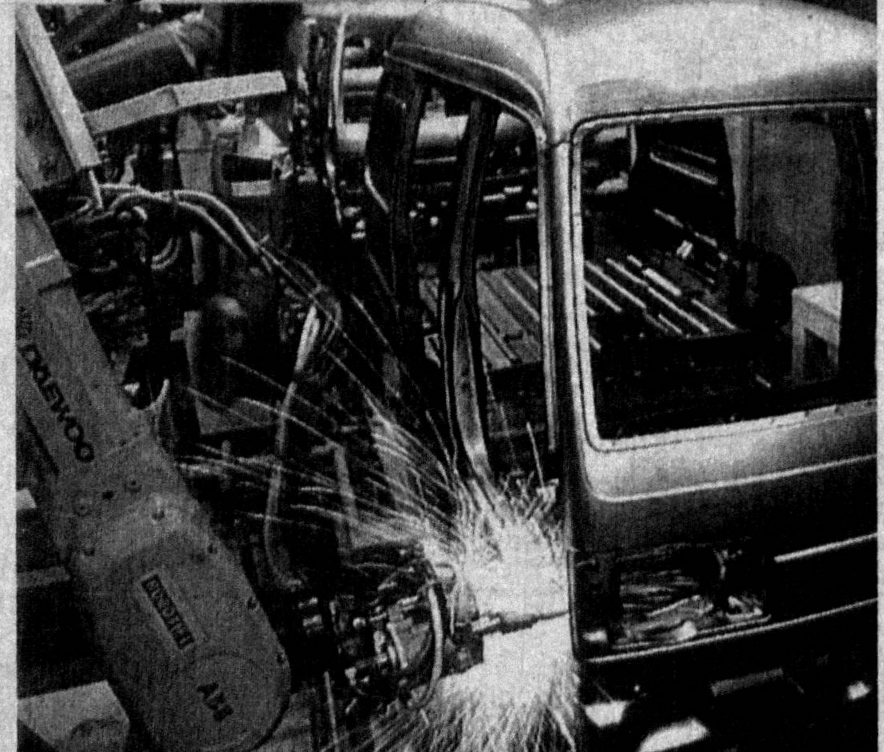

аккумуляторлар, ойналар ишлаб чиқариш йўлга қўйилмоқда. Кореядан ташқари, АҚШ, Германия, Голландия, Италия, Англия ва бошқа бир қанча давлатлар билан автомобилсозлик соҳасида мустаҳкам алоқалар ўрнатилган.

Келинг, яна лак-бўёқ цехига қайтсак, бу цехнинг ҳавосида чанг-ғубор умуман бўлмаслиги лозим экан. Цех ишчилари махсус кийимда салафан қутичалардан ўтишади. Қути ичидаги чанг ютгичлар кийимдаги бор чангни ўзига тортиб олишади. Лак-бўёқлар ваннада, қувурларда туриб қолмаслиги учун доимо ҳаракатда бўлиб, те-

сифати аниқланиб сўнгра ички ёки ташқи савдога рухсат этилади.

ЁШЛАР КОРХОНАСИ

"ЎзДЭУ авто" қўшма корхонасида тўрт мингдан ортиқ ишчи ходимлар бўлса, шунинг 80-90 фоизини ёшлар ташкил этади. Деярли барча ускуналарда маҳаллий ёшлар фаолият юритишмоқда. Корхонада "ўқув маркази" ҳам бўлиб, иш сўраб келган ёшлар олти ойлик ўқув курсида таҳсил олишади. У ерда инглиз, корейс тиллари чуқурлаштирилган дастурлар асосида ўқитилади. Чунки, корхонадаги технологик жиҳозлар,

ускуналар иш режими, функцияси инглиз ва корейс тилларида битилган.

Бундан ташқари, ишлашга лаёқати бор ёшлар аввал хориж автомобиль заводларида тажриба орттиришади. Унгача "ЎзДЭУавто" цехларига қўйилмайди. Малака тўплагачгина тўлиқ ишчи мақомига эга бўлади.

— Корейс мутахассислар ҳам борми? — сўрайман ҳамроҳимдан.

— Назорат гуруҳида учтўрттаси қолган. Улар ҳам кам келишади.

— Тилига тушуниб қолгандирсизлар?

— Ҳа, русча ўзбекча аралаштириб гапиришади. Масалан, завтра нет, завтра нет, завтра да, дейишса, демак икки кундан кейин келишади, — дейди Ҳотамбек.

"Сариқ мўъжиза"нинг яна бир ҳайратланарли томони, ёшлар мазкур машиналарга ажойиб ном қўйишганида бўлди:

"Нексия" — бирдамлик, биродарлик.
"Дамас" — Ойим қиз.
"Тико" — Қуёнча.
М — мўъжиза.
А — жалб қилувчи.
Т — ихчам.
И — тезкор.
З — ақлий қўмак.

Қисқача айтганда, "Матиз" испан тилидан олинган бўлиб, ҳис-туйғу, эҳтирос, нафислик деган маъноларни берар экан.

КИЧИК АВТОМОБИЛЛАР «ҚИРОЛИ»

"Матиз" Ўзбекистоннинг

«Матиз» Ўзбекистоннинг Шарқдаги ҳақиқий мўъжизаси бўлди. Дунё бўйича минглаб кичик автомобиллар ичида илк қадамидаёқ ўзининг муҳим ўрнини топди. Ихчам салони-ю, хушбичим кўриниши ҳатто хорижлик тадбиркорларни ҳам ўзига жалб эта олди.

Шарқдаги ҳақиқий мўъжизаси бўлди. Дунё бўйича минглаб кичик автомобиллар ичида илк қадамидаёқ ўзининг муҳим ўрнини топди. Ихчам салони-ю, хушбичим кўриниши ҳатто хорижлик тадбиркорларни ҳам ўзига жалб эта олди.

Россия, Қозоғистон кенгликларида махсус синовдан ўтган ўз машиналаримиз ичидан "Нексия" ҳамда "Матиз"ларнинг ижобий баҳо олганлиги эртанги ташқи савдода муҳим босқич бўлиши табиий.

Хўш, "Матиз"нинг имконияти қандай?

<u>М-150 моделли янги машинанинг техник тафсилотлари қуйидагича:</u>

<u>Энг юқори тезлиги соатига 150 км.</u>
<u>Узунлиги 3,487 мм</u>
<u>Кенглиги 1,499 мм.</u>
<u>Баландлиги 1.485 мм.</u>
<u>Соф оғирлиги 760/780 кг.</u>
<u>Двигатели</u>
<u>Тури 0.8 SOHCMP (этилланган, этилланмаган бензинли)</u>
<u>Энг юқори қуввати 50/6000,60/6000 от кучи</u>
<u>Энг юқори айланиш вақти 7/3500 (кг.м/айл)</u>
<u>Трансмиссия қўлда ўзгартириладиган беш босқичли</u>
<u>Шиналари 145/70R13, 155/70 R 13, 175/70 R 13</u>
<u>Ғилдираги ўлчами 13X4,5</u>
<u>Фаолият доираси:</u>
<u>1. Ойна ювгичли, мужассамлашган орқа ойна тозалагичли.</u>
<u>2. Узоқдан туриб қулфланадиган тўрт эшикли.</u>
<u>3. Олди ва орқа эшикларда авто ойна кўтаргичли.</u>
<u>4. Янги дизайндаги олд бампер.</u>
<u>5. Чироқлар янги дизайнда.</u>
<u>6. Туманга қарши чироқлар янги дизайнда.</u>
<u>7. Ички безаклар янги дизайнда.</u>

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ВА САВДО

"ЎзДЭУавто" 2002 йилда умумий ҳажмда 50 мингта машина ишлаб чиқаришни режалаштирган. Умумий маҳсулотнинг маълум қисми ички бозорда сотилса, асосий қисми экспорт қилинади. Шу кунларда Хитой, Россия, Украина, Қозоғистон билан "Нексия" ва "Матиз" автомашиналарига шартнома имзоланди. Буюк Британия давлати ишбилармонлари мазкур машиналаримиз савдосини Англияда ташкил қилишни режалаштирган.

Шунингдек, Россиянинг ўзида 20 га яқин савдо корхоналари фаолият юритмоқда. Москва, Санкт-Петербург ва бошқа кўпгина шаҳарларда авто салонлар хизмат кўрсатмоқда. Россия харидорларининг айтишича, "Нексия" ва "Матиз" енгил автомобилларининг техник таснифи, уларга қўйилган нархлар маъқул бўлмоқда.

"ЎзДЭУавто-Ижевск" ЁАЖ ўз фаолиятини 1998 йилда бошлаган, биринчи йили атиги 40 та машина сотилган бўлса, 2000 йилда бу кўрсаткич 400 га етди.

"ЎзДЭУавто-Санкт-Петербург" корхонаси эса 1997 йилдан буён фаолият кўрсатиб келади. 2000 йилда 700 атрофида автомобиль сотилган.

"ЎзДЭУавто-Уфа" ООО корхонаси эса бу йил 500 та енгил автомашина учун буюртма берган.

Юсуф ЖЎРАЕВ,
«Turkiston» мухбири

Москвада МДҲ ва Болтиқбўйи мамлакатлари мактаб ўқувчиларининг рус тили бўйича биринчи халқаро олимпиадаси ниҳоясига етди. Россия Федерацияси Таълим вазирлиги ҳамда А.С.Пушкин номидаги Давлат рус тили институти ушбу тадбир ташкилотчилари бўлди.

ЎЗБЕКИСТОНЛИК ЎҚУВЧИЛАР - ОЛИМПИАДА ҒОЛИБИ

Уч босқичдан иборат бўлган рус тили билимдонларининг мазкур мусобақаларида ўн тўрт мамлакатдан юз нафардан ортиқ юқори синф ўқувчилари иштирок этди. Болалар рус тилининг фонетикаси, грамматика ва лексикаси, нутқ маданияти ҳамда ижодий топшириқлар бўйича ўзаро беллашишди.

Олимпиада ҳайъатининг қарорига кўра, тайёргарлик даражаси жиҳатидан энг юқори кўрсаткичларга эришгани муносабати билан Ўзбекистон мактаб ўқувчиларининг жамоаси Рус тили ва адабиёти ўқитувчилари халқаро ассоциациясининг махсус дипломи билан тақдирланди.

Дипломда "Рус тили бўйича мактаб ўқувчиларининг биринчи халқаро олимпиадаси иштирокчилари орасидаги ғолиб - Ўзбекистон Республикасининг жамоаси рус тилини ўрганишдаги муваффақиятлари учун тақдирланди" деган сўзлар ўз аксини топган. Унга таниқли олим, Рус тили ва адабиёти ўқитувчилари халқаро ассоциациясининг президенти, академик Виталий Костомаров имзо чеккан. Ҳамюртларимиз ўзлари билан ушбу ассоциациянинг "Рус тилини ўрганишдаги муваффақиятлари учун" медалини ҳам олиб келишди.

Ўзбекистонлик икки нафар ўқувчи - Олимжон Турсинбоев ва Ольга Белоруссова халқаро олимпиаданинг олти нафар мутлақ ғолиблари қаторидан жой олди. Мазкур олимпиада шартларига кўра, ғолиблар Россиядаги исталган олий ўқув юртларига имтиҳонсиз кириш ва давлат стипендиясини олиш ҳуқуқига эгадир. Олимпиаданинг қолган тўрт нафар ғолиби эса Белорусь ва Болтиқбўйидаги уч мамлакатдан келган мактаб ўқувчиларидир.

- Ўзбекистон жамоасининг билим даражаси бошқаларга қараганда шу қадар юқори эканлигига гувоҳ бўлдикки, уларнинг ҳар бирини олимпиаданинг мутлақ ғолиблигига муносиб ҳисоблайман, - дейди А.Пушкин номидаги Давлат рус тили институти ректори Ю.Прохоров.

Олимпиада ҳайъати раиси, А.С.Пушкин номидаги институт проректори Наталья Бурвикова ҳам ўз ҳаяжонини яшира олмади:

- Бир сўз билан айтганда, қойил. Ўқувчиларга ҳам, уларнинг ўқитувчиларига ҳам қойил қолдик. Уларнинг тадбирдаги муваффақиятли иштироки мактабларда рус тилидан билим бериш даражаси юксаклигидан далолат беради.

Жамоа ғалабаси ва икки нафар мутлақ ғолибдан ташқари қолган ҳамюртларимиз қўлга киритган муваффақиятлар қуйидагича: Елена Куценко ва Нина Грановская ("Услубни бенуқсон ҳис қилиши учун", Олимжон Турсинбоев ("Пушкин сўзини ҳис қилиши учун"), Мария Репина ("Нутқ ифодаси учун"), Ольга Белоруссова ("Рус атамаларига муҳаббати учун"), Луиза Миқдуллина ("Энг яхши шоир"), Комила Муҳаммадхонова ("Ифодали ўқиш бўйича энг яхши ўқувчи"), Надежда Шоркина ("Ёш нотиқ"), Виктория Горбачева ("Рус тилини ўрганишдаги муваффақиятлари учун").

Ўзбек ўқувчилари медаллар билан бирга соврин тариқасида ҳар хил маълумотлар тўпламлари ва рус тили луғатлари билан ҳам тақдирланишди. Беш нафар ёш шоиримиз ёзган шеър тўпламларини эса олимпиада ташкилотчилари Россия газета ва журналларида чоп этиш учун қолдиришларини сўрашди.

Якунланган олимпиада мамлакатимизда рус тилига зарурат қандай эканлигини тасдиқлаши баробарида турли миллатга мансуб фуқароларнинг рус тилини ўрганиш ва такомиллаштиришга бўлган интилишлари қандай эканлигини ҳам намойиш этди. Бу эса тилни ўрганиш ва такомиллаштириш учун республикада яхши ўқув-методик замин мавжудлигидан далолатдир.

Фикримизнинг далили сифатида ўтган йили Москвада бўлиб ўтган Рус тили муаллимларининг халқаро танловини келтириш мумкин. Мазкур мусобақада ўзбекистонлик ўқитувчилар тўртта дипломни қўлга киритишган эди.

Ўзбекистон жамоаси муваффақиятларида муносиб ҳиссаси бўлган делегация раҳбари, жамоанинг "норасмий" капитани - Мирзо Улуғбек номли Миллий университетнинг филология факультети доценти Людмила Вахрушева номини алоҳида таъкидлаш керак. Унинг фаол иштирокида ўн минглаб рус тили билимдонлари орасидан том маънодаги иқтидорли ўқувчиларни танлаб олиш бўйича мамлакатимизда уч босқичдан иборат саралаш танловлари ўтказилди. Москвада Людмила Валерьевна ўз ўқувчиларининг том маънодаги доно устози ва уларнинг ғамхўр онаси бўлди.

Россия пойтахтида бир ҳафта бўлишлари давомида болалар фақат танлов тадбирлари билан чекланиб қолишгани йўқ. Улар Третьяков галереясини, цирк томошаларини бориб кўришди, Москванинг диққатга сазовор жойлари билан танишишди.

Ватанга қайтиш олдидан ўқувчиларимиз жамоаси Ўзбекистон Республикасининг Россия Федерациясидаги элчихонаси томонидан қабул қилинди. Уларни ўзбек дипломатлари мазкур халқаро олимпиадада қўлга киритган улкан муваффақиятлари билан самимий қутлашди, кириб келган янги йилдаги ўқишларида ҳам юксак зафарлар тилашди. Уларга эсдалик совғалари билан бирга Тошкентга кета туриб "Шереметьево" аэропортида ёки самолётда мазза қилиб ейишсин деб катта торт тақдим этилди. Самолёт учишига эса ҳали бир неча соат бор эди, шу боис ўқувчилар жамоаси микроавтобусда Эски Арбат бўйлаб сайр этиш учун йўл олдилар...

О.ШАТУНОВСКИЙ,
«Жаҳон» АА.
Москва.

ДОИРАНИНГ ДУМБУРИ СИЗНИ ЧОРЛАЙДИ

Пойтахтимизнинг Шайхонтоҳур туманидаги 324-мактаб қошида доира ишқибозлари учун икки йиллик ўқув курси ташкил этилди. Унга "Аббос" гуруҳининг раҳбари, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Аббос Қосимов бошчилик қилмоқда. Ўқув курси бошқа тўгараклардан тубдан фарқ қилиб, қабул қилинган ёшларга ўзбек миллий чолғу асбоблари тарихи, назарияси, ижрочилик маҳорати каби фанлар мукаммал ўргатилади. Ўқув дастурини юртимизда кўзга кўринган малакали мутахассислар, профессорлар олиб борадилар. Бундан ташқари, одобнома, саҳна маданияти, сўз санъати каби фанлардан машғулотлар ҳам мунтазам равишда ўтказилиб борилади.

Ўқишга шу йилнинг 1 февралидан бошлаб, 9-10 ёшдан катта бўлган болалар синов асосида қабул қилинадилар

Ойдин ЙЎЛДОШЕВА

СПОРТ — ЖАСОРАТ, МАТОНАТ, ИРОДА, ҚАТЪИЯТ

ВИЛОЯТ МУСОБАҚАЛАРИ ЯКУНЛАНДИ

5-7-синф ўқувчилари ўртасидаги «Умид ниҳоллари» мусобақаларининг вилоят босқичи баҳслари Бухоро, Қашқадарё, Жиззах, Сурхондарё ва Хоразм вилоятларида ҳам якунланди. Спортнинг 11 тури бўйича масобақалар ўтказилиб, унда қуйидаги туманлар мактаб ўқувчилари юқори натижаларга эришишди. Бухоро вилоятида ўтказилган баҳсларда Бухоро шаҳри ёш спортчилари баскетбол, волейбол, енгил атлетика, теннис, стол тенниси, шахмат, футбол турлари бўйича муваффақият қозондилар. Белбоғли кураш бўйича Ғиждувон, кураш бўйича Жондор, қўл тўпи бўйича Шофиркон (ўғил болалар) ва Бухоро (қизлар) туманлари ўқувчилари ғолибликни қўлга киритишди. Қашқадарёда ўтказилган мусобақаларда Қарши шаҳри спортчилари баскетбол (ўғил болалар), белбоғли кураш, теннис, стол тенниси, сузиш турларида ўз устунликларини намойиш этишди. Баскетбол (қизлар)да Муборак, курашда Ғузор, волейболда Китоб (ўғил болалар) ва Қарши (қизлар), енгил атлетика бўйича Шаҳрисабз, шахматда Чироқчи, футболда Касби, қўл тўпида Нишон (ўғил болалар) ва Ғузор (қизлар) туманлари мактаб ўқувчилари ғолиб бўлишди. 5-7- синф мактаб ўқувчилари ўртасида Жиззах вилоятида бўлиб ўтган мусобақаларда спортнинг баскетбол (ўғил болалар), енгил атлетика, теннис, шахмат, футбол, қўл тўпи турларида Жиззах шаҳри ўғил-қизлари зафар қозонишди. Баскетбол (қизлар) бўйича Зафаробод, курашда Ғаллаорол, белбоғли курашда Арнасой, волейболда Пахтакор (ўғил болалар) ва Зафаробод (қизлар), стол теннисида Жиззах тумани вакиллари устун келишди. Сурхондарёда бўлиб ўтган мусобақаларда спортнинг баскетбол, теннис, футбол ва қўл тўпи турларида Термиз шаҳри ўқувчилари ғалаба қозонишди. Термиз тумани ёш спортчилари кураш ва белбоғли курашда, Денов (ўғил болалар) ва Шеробод туманлари ўқувчилари волейбол, музрободликлар енгил атлетика, Бойсун тумани вакиллари стол теннисида ва шўрчиликлар эса шахматда устунлик намойиш этишди. Жалолиддин Мангуберди, Паҳлавон Маҳмудлар авлоди саналган хоразмликлар баҳсида Урганч шаҳри мактаб ўқувчилари спортнинг баскетбол (қизлар), волейбол (ўғил болалар), енгил атлетика, теннис турларида устун келишди. Хива шаҳри вакиллари баскетбол (ўғил болалар), стол теннисида зафар қозонишди. Қўл тўпи, волейбол (ўсмирлар), шахмат баҳсларида Урганч тумани ўғил-қизлари ўз маҳоратларини намойиш этишди. Шовотликлар волейбол (қизлар), кураш ва янгиариқликлар белбоғли кураш баҳсларида ғолиб келишди. Мусобақалар натижаларига назар солсангиз, Сирдарё, Тошкент, Наманган, Қорақалпоғистон Республикаси, Андижон, Қашқадарё вилоятларидан ташқари қолган вилоятларда сузиш бўйича мусобақалар ўтказилмаган. Бунинг сабаби, етарли шароитга эга сузиш ҳавзалари йўқлигидадир. Бу дегани мамлакатимизда сузиш спорти ривожланмаяпти, юзлаб жаҳон мусобақаларида ғалаба қозониш имконига эга спортчиларимизнинг имкониятлари юзага чиқмай қолади деганидир. Умидимиз шуки, вилоятлардаги соғлом ва баркамол авлодни тарбиялаб вояга етказишда мутасаддилар келгусида бу мусобақаларни ўтказишга эътибор билан ёндашадилар. Спорт турларининг кўпайиши эса давлатимиз ва келажагимиз қудрати юксалишидан дарак беради.

БЛОХИННИНГ ОМАДИ КЕЛМАЙ ТУРИБДИ

Машҳур футболчи , Киевнинг "Динамо" жамоаси собиқ тўпурари Олег Блохин Грециянинг "Ионикос" жамоаси бош мураббийси лавозимидан озод этилди.

Блохин жамоага ишга келганидан сўнг қолоқ "Ионикос" ҳеч бир ижобий натижага эриша олмади. "У бизга бериши мумкин бўлган борини бериб бўлди. Энди ҳеч нарса бериш имконига эга эмас" дейилади Греция томонининг билдирувида.

Футболчи майдондаги ажойиб фаолияти тугаганидан сўнг Грецияга кетган эди. Блохинга ишониб, бу мамлакатнинг машҳур жамоалари — ПАОК, "Олимпиакос" ва АЕКларнинг бош мураббийлиги топширилганди. Аммо машҳур юлдуз худди "Ионикос"даги каби бу жамоаларда ҳам кўзга кўринарли натижаларга эриша олмаган.

ПЕЛЕ ВА УНИНГ САФДОШИ

Олтмишинчи йиллар жаҳон футболида Вава номи билан машҳур бўлган бразилиялик Эдвало Изидио Нето 67 ёшида оламдан ўтди. Икки карра жаҳон чемпиони бўлган спортчи сўнгги йилларда инсультга чалинганди.

ЖАҲОН ЧЕМПИОНАТИ ТАРИХИДАН

1.Жаҳон чемпиони — Италия терма жамоаси футболчилари яна бир бор ўз унвонларини сақлаб қолдилар. Жаҳон чемпиони кўрсатган ушбу натижани бразилиялик футболчилар 1958-1962 йилларда такрорлашган.

2. Мусобақа мезбонлари — французлар жаҳон чемпионлиги шарафини ҳимоя қилиша олишмади.

3. Жаҳон ғолиби — Италия таркибида иккинчи жаҳон чемпионатида "Интер" жамоасининг 6 нафар футболчиси иштирок этган бўлса, бу сафар 4 нафари иштирок этган.

4. Витторио Поццо чемпионликка эришиш учун 14 нафар футболчидан фойдаланган. Бундан 4 йил илгариги чемпионликни қўлга киритиш учун италияликлар 22 нафар спортчидан фойдалангандилар.

5. Витторио Поццо жаҳон футбол мураббийлари орасидаги икки марта жаҳон ғолиблиги нашидасини сура олган ягона тренердир.

6. Жаҳон чемпионатлари тарихида биринчи марта икки нафар футболчи бир ўйинда 4 тадан (покер) тўпни дарвозаларга киритишга эришди. Бразилия терма жамоаси Польша устидан 6:5 ҳисобида ғалаба қозонган учрашувда Леонидас ва Вилимовскилар бу ютуқни қўлга киритишди.

7. Учинчи жаҳон чемпионатида дарвозаларга 84 та тўпни 40 нафар футболчи киритишга муваффақ бўлган. Уларнинг 9 нафари иккинчи ЖЧда ҳам дарвозабонларни дарвоза тўридан тўп олиб чиқишга мажбур қилганди.

8. Нидерландия терма жамоаси ўйинчиси Йон де Хардер учинчи ЖЧда иштирок этган энг ёш ўйинчидир. У 18 ёшда эди. Унинг жамоадоши Петер Андерсон эса турнирнинг энг "кекса" ўйинчиси деб топилган. У 34 ёшда эди. Шундай қилиб, биринчи бор 1938 йилда Францияда ўтказилган учинчи ЖЧда XIX асрда туғилган спортчилар иштирок этишмаган.

9. Учинчи жаҳон чемпионатида иштирок этган 15 та мамлакат терма жамоасидан икки нафари Франциядан рақиблар дарвозасига бирорта ҳам тўп кирита олмай кетишди. Булар Нидерландия Вест-Индияси ва Нидерландия терма жамоалари футболчиларидир.

Воҳид БОЙМУРОДОВ тайёрлади

Жаҳон жараёнлари

ИСРОИЛ

Исроил билан Фаластин муносабатлари кескинлашиб боряпти. Исроил Фаластиннинг Бейт-Ханун ва Бейт-Ляхия шаҳарларини бомбардимон қилган бўлса, эртаси куни фаластинлик бир шахс Тель-Авивдаги "Сбарро" кафеси ёнида ўзини-ўзи портлатиб юборди. Натижада, 120 нафар киши жароҳатланган, бир аёл ҳалок бўлган. Кечаси Исроил авиацияси Фаластин ҳудудида бомбардимонни давом эттирди. Газ ва Наблусдаги кўпгина ҳарбий объектлар бутунлай яксон этилди. Тинч аҳоли яшайдиган жойларга ҳам шикаст етган.

АВСТРАЛИЯ

Мамлакатнинг энг йирик шаҳри бўлмиш Сиднейда миллий байрам нишонланяпти. Европаликларнинг Австралия ерига биринчи қадам қўйганига 214 йил тўлиши муносабати билан концерт, елканли кемалар намойиши ва парашютчилар сакраши уюштирилди.

БУЮК БРИТАНИЯ

Буюк Британиянинг шимолий-ғарбида бўлиб ўтган кучли бўрон натижасида 100 дан ортиқ бинолар шикастланди, ағдарилган дарахтлар ўнлаб машиналарни пачоқлади. Маълумотга кўра, аҳвол янада оғирлашади, чунки циклон мамлакат ичкарисига қараб йўналяпти.

АВСТРИЯ

Муздан ҳайкаллар ясаш бўйича жаҳон чемпионати ўтказилди. 30 соат давомида яратилган муз ҳайкаллари ичида энг чиройлиси — "сув париси" ҳайкали учун биринчи ўрин французларга берилди. Иккинчи ўрин "аквариум ёнидаги мушук" хайкали учун берилди. Учинчи ўрин 4 метрлик "Арнольд Шварцнеггер" хайкали учун австрияликларга берилди.

АҚШ

Афғонистондаги муваққат ҳукумат раҳбари Ҳамид Карзай АҚШ Президенти Жорж Буш билан учрашади. Ҳамид Карзай бир неча кун ичида дунё миқёсидаги муҳим шахсга айланди.

Бу учрашувда Афғонистондаги толибонлар тартибини бекор қилиш ва "Ал-Қоида" гуруҳига қарши ҳарбий ҳаракатлар, Афғонистонга бериладиган моддий ёрдам масаласи муҳокама қилинади.

Кеча Ҳамид Карзай Жорждтаун университетида сўзлаган нутқида Америкада яшовчи ҳамма афғонларни Афғонистонга қайтишга ва уни қайта барпо этишда қатнашишга чақирди.

АРГЕНТИНА

Буэнос-Айресда умуммиллий иш ташлаш намойиши бўлиб ўтди. Унда қатнашган 25 минг намойишчилар ҳукуматдан "музлатилган" пулларни қайтаришни талаб қилишди. Ҳукумат биноси олдида полиция билан тўқнашув рўй берди ва ёшлар уларга қарата тош ота бошладилар. Полиция эса кўздан ёш оқизувчи газ қўллаб, намойишчиларни тарқата олди.

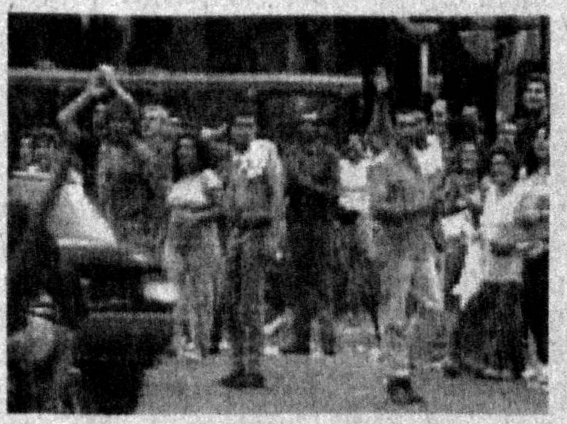

Q'ORA DOG'

Ўз ўғиллари ҳаётига зомин бўлган «ота»

САДҚАИ ИНСОН

Узун тумани Бобомурод Омонов номли ширкат хўжалигида Янги йўл деган қишлоқ бор. Ширингул шу сўлим қишлокда униб-ўсди. Ўрта мактабни тамомлагач, Сариосиё тумани И. Диёров номли ширкат хўжалиги Қорасув қишлоғида яшовчи Пирназаров Ҳасан исмли йигитга турмушга чиқди. Улар аввалига тинчтотув яшай бошладилар. Орадан бир неча йиллар ўтди. Бу орада уларнинг бир-биридан ширин икки фарзанди — Сирожиддин ва Шердил исмли ўғиллари туғилди.

Аммо, оила бошлиғи Ҳ.Пирназаров табиатан анча бераҳм, ҳар қандай ёмон ишдан қайтмайдиган бўлиб, пул, мол-дунё деса томдан ўзини ташлайдиганлар хилидан эди. У шифохоналарнинг бирида ҳайдовчилик қилар, ишга келса-келарди, келмаса дарров бирор баҳона ўйлаб топаверарди. Кейинги йилларда доимий равишда гиёҳванд моддаларни истеъмол қилар, ўзи ётиб-турадиган ёстиғи тагига гиёҳванд моддаларни яшириб, қулай фурсат топилгудай бўлса, бирор жойга олиб бориб сотиб келишни ҳам кўнглига тугиб қўйган экан. Бундан ташқари, у деярли ҳар куни спиртли ичимликлар истеъмол қилар, кўпинча уйига маст ҳолда келиб, жанжал чиқарарди. Ширингулни ҳар хил баҳоналар билан уриб, сўкиб кунини бермасди. Икки ўғли эса отасининг бу ҳаракатларини тушунмас, фақат онасининг пинжига кириб олишиб, қўрққанидан дирдирашиб йиғлашарди. Кунлар, ойлар, йиллар шундай ўтаверди. Лекин бу ярамас ота тузалиш ўрнига ўзининг наша чекиш, арoқ ичиш, бўлар-бўлмасга жанжал кўтариш одатини баттар оширди. Бу азоб-уқубатларга чидай олмаган Ширингул фарзандларини олиб, онасиникига кетиб қолди. Бундай ҳол аввал ҳам кўп маротаба такрорланган бўлса-да, бу унинг (Ширингулнинг) назидида охирги кетиши эди. Қайтиб, шу остонага қадам қўймасликка аҳд қилди. Эри-хотин ажрашиб бўлак-бўлак яшай бошладилар.

Ҳ.Пирназаров хотини ташлаб кетганига чидай олмай улардан ўч олиш мақсадида арoқ ичиб, наркотик воситаларни истеъмол қилган ҳолда ўз инсоний қиёфасини йўқотиб, 1996 йилнинг 14 апрелида Сариосиёдан Узун тумани Б.Омонов номли ширкат хўжалигида яшовчи қайнонаси Д.Ортиқова хонадонида яшаб турган турмуш ўртоғи, фарзандлари ёнига келади. Ҳасан ўзининг қабиҳ ниятини амалга ошириш учун турмуш ўртоғи Ширингул Ортиқовага атай "Сен бузуқсан, бегона эркаклар билан юрасан", деб таҳқирловчи сўзлар айтиб, бу ерда ҳам жанжал чиқаради. Шунда қайнонаси Д.Ортиқова уни уйидан ҳайдаб, "Кет, тинчлигимизни бузма! Сендан шунча азоб кўрдик, энди бу ердан қорангни ўчир", дейди. Ҳасан шу пайт кетмоқчидай бўлиб ташқарига чиқиб кетади, қайнонаси уйга қайтиб киргач, у яна изига бурилиб, ичкарига киради... Бирдан хона ичида бўлган, узунлиги 1 метр келадиган таёқ-косовни олиб, икки яшар ўғли Шердилнинг кўз ўнгида жондан азиз момоси Д.Ортиқовани бир неча жойларига уриб, тепиб ўта шафқатсизлик билан ўлдиради. Кўзи қонга тўлган қотил, жиноят ҳаракатларини давом эттириб, "Ота, мени ўлдирманг!", деб илтижо қилаётгандек, унинг оёқларига ёпишиб йиғлай бошлаган Шердилни, қонхўр ота ўз қотиллик жиноятини яшириш мақсадида юзига бир мушт уриб юборади. Бу зарбдан икки ёшли гўдак тумбочкага урилиб, қаттиқ чинқириб юборади. У йиқилган жойда типирчилаб-типирчилаб жон бераётганда, отаси ўлган-ўлмаганини аниқ билиш мақсадида унинг чап энса қисмига таёқ билан кучининг борича бир уради. Бу таёқ зарбидан боланинг бир неча суяклари синиб кетади. У ўғлининг ўлиб ётганини, қонга бўялган бошларини кўриб, қўрқувдан овозининг борича бақира бошлади. Афсуски, айни шу пайтда ҳеч ким унга ёрдам қўлини чўзолмади. Қўни-қўшнилар, кўчада юрган одамлар ёрдамга келмади, унинг овозини ҳеч ким эшитмайди.

Ҳасан шу пайт ўзининг икки бор қотиллик жиноятини яшириш, тирик гувоҳни қолдирмаслик учун учинчи бор ўта оғир гуноҳга қўл урди. Турмуш ўртоғи Ширингулни ҳам худди ўша таёқ билан уриб ўлдирди. Шу тариқа у ҳам ҳаётдан кўз юмди.

Уч нафар инсонни умрига зомин бўлган бу "йиртқич ҳайвон" чангалидан 1992 йилда туғилган 4 ёшдаги фарзанди Сирожиддин ҳам қутилолмади. Инсоний қиёфасини йўқотган жиноятчи ўз пуштикамаридан бўлган Сирожиддинни қайнонасининг мурдаси ётган хонага олиб кириб, шу косов билан уриб ўлдиради ва воқеа жойидан қочиб кетади.

Ҳ.Пирназаров ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимлари томонидан тезликда қўлга олинди. Тергов ҳаракатлари якунланиб, жиноятчининг барча қилмишлари битилган айблов хулосалари судга оширилди. Суд Пирназаров Ҳасан Абдуллаевичнинг жамики жиноятларини Ўзбекистон Республикаси жиноят мажмуининг қатор моддалари билан айбдор, деб топиб, уни энг олий жазога ҳукм қилди.

Зеро, шундай ваҳший, қаҳри қаттиқ инсонлар (садқаи инсон деган ном) бор экан, уларга яраша қаттиқ жазолар берилиши тайин.

Чори ЖУМАҚУЛОВ, «Turkiston» мухбири

Тошкент вилояти Зангиота туман 17-ўрта мактаб томонидан Исоқов Қаҳрамон Тўлагановичга 1994 йил июнда берилган №А450075 рақамли шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар Мирзо Улуғбек туман ҳокимияти томонидан "RUADENT-SERVIS" хусусий фирмасига берилган тўртбурчак ва думалоқ муҳр йўқолганлиги сабабли
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ЧАРЛИ ЧАПЛИННИНГ АРМОНИ

Қора шляпа, торгина камзул, ўзига анча катта бўлган шим, эски туфли, галстук таққан ҳамда таёқдан ҳасса қилиб олган "ярим" мўйловли "митти дайди" қаҳрамон ҳаммага таниш бўлса керак. Бу XX асрнинг машҳур кино юлдузи, комик актёри Чарли Чаплиндир.

Мусиқашунослар Чарлиз ва Ханнах Чаплинларнинг ўғли бўлмиш Чарли 1889 йили 16 апрель куни Лондон шаҳрида таваллуд топади ва 8 ёшидан театр саҳналарида ашула айтиб, рақсга туша бошлайди. Аммо тақдир уни ота-онасидан эрта айириб, етим қилиб қўяди. Етимлик эса уни ўз уйидан, ғамхўрларидан, умуман бор бисотидан ажратиб, кўча боласига айлантириб қўяди. 1964 йилда ёзилган "Менинг таржимаи ҳолим" китобида "Ўша вақтларда кечирган даврим жуда ҳам ачинарли бўлсада, ҳақиқий ҳаёт билан таништирди" деб ёдга олади.

1913 йили Чарли Чаплин кичик бир театрда ишлаётган кезларида унинг юксак қобилиятини америкалик продюссер Мак Сеннет пайқаб қолади ва уни "янги ҳаёт"га Голливудга ишга таклиф қилади. Шу зайл у бир йилда 35 га яқин кулгили қисқа метражли фильмларда суратга тушиб бутун Европа давлатларида машҳур бўлиб кетади. 1918 йили у ўзининг шахсий киностудиясини очди. Ўшандан бошлаб у фақат "митти дайди" образини яратишга уринади ва бошидан кечирган ҳаётий тажрибаси унга муваффақият келтиради. 1975 йил қиролича Елизабетта IIнинг фармонига кўра "Сер" унвонига сазовор бўлиб, бутун дунёга танилади. Аммо Чарлининг қалбида бутун умр ягона армон сақланиб қолади, у ҳам бўлса, бахтли оила қуриш эди. Чунки у ёшлигида ота она меҳрига тўймаган, улғайгач, хотинга ёлчимаган эди. 1918 йили Милдред Хиррисга, 1924 йили Лита Грейга, 1936 йили Паулетта Годдардга ва 1943 йили Она Онейи хонимларга бир-бир уйланиб, баъзи сабабларга кўра ажрашиб кетади. Шундай қилиб Чарли Чаплин орзу қилган хоним у учун ушалмас армон бўлиб қолди. 1977 йили 25 декабрда Чарли Швецарияда вафот этади.

Рустам СУЛАЙМОНОВ

АЗИМ ДАРЁ БУ

«Turkiston» ҚАҲВАХОНАСИ

Бир куни вилоятдаги Ҳамид Олимжон номли мусиқа ва драма театри биносида самарқандлик санъаткорларнинг галаконцерти бўлди. Халқимиз суйган хонандалар бирин-кетин қўшиқлар куйлашаяпти. Беҳосдан томошабинлар орасидан: "Ҳозир чиқади, тўхтанглар, ўтиринглар, ҳозир чиқади", деган овоз эшитилди. Мен ҳам, гарчи у кимлигини билмасам-да, одамларга қўшилиб кута бошладим. Бир маҳал залда қийқириқ, қарсаклар остида саҳнага бўйи пастгина, озғиндан келган бир йигит чиқиб келди. Қўшиқнинг куйи бошлангандан залга жимлик чўкди:

Олис-олисларда
юлдуз милтиллар,
Юракни оғир дард
тимдалаб тилар.
Кимдир йиғлаганда,
кимлардир кулар
Бу қандай дунёдир,
бу қандай дунё...

Қўшиқ янграяпти, атрофга қарайман. Йигит ва қизларнинг кўзларида ҳайрат учқуни. Ич-ичимдан тўлқинланиб, қувониб кетдим. Ҳа, халқимизнинг орасида Азимжонга ўхшаган шириннафас ҳофизлар ҳали бор.

Нимага интилсанг
у сендан қочар,
Золимлар йўлини
нодонлар очар.
Лўттибоз осмонда
қанотлаб учар,
Бу қандай дунёдир,
бу қандай дунё.

Майин оҳангда таралаётган бу навони залдаги томошабинлар сел бўлиб тинглаяпти. Бутун борлиғимиз ширин хаёл оғушида мавжланиб оқаяпти. Ёнимдагилардан сўрайман, бу ким? Бу Оқдарёнинг Арпа қишлоғидан Азим Қувондиқов бўлади, дейишди. Эҳ, қойил, Азимдарё экан, дедим. Кимдир кулиб: ака Азим дарё эмас, уммон. Ҳали ҳаммаси олдинда, деди.

У Тошкентдаги Глеир номли мусиқа мактабида, сўнгра Тошкент Давлат консерваториясида таълим олган. Дони Зокиров номли Халқ чолғу оркестрида ишлаган.

Азимжон Самарқандда элнинг назарига тушиб улгурган. Насиб бўлса бутун Ўзбекистонимизга таниқли санъаткор бўлишига гумонимиз йўқ. Хонандадан бугунги кунда қўшиқ куйлаётган ёш хонандалар тўғрисида сўраганимизда:

— Мен бировлар ҳақида гапиришни, баҳо беришни ёқтирмайман. Энг муҳими, қўшиқни юракдан куйлашса бўлгани. Яхши қўшиқ дил озиғи, улар куйлаётган қўшиқлар томошабин қалбига йўл топа олса бас, — деб жавоб қилди.

Ҳа, бугунда енгил-елпи шеърларни куйга солиб куйлаётган, томошабинни табини хира қилиб, жиғига тегадиганлар кўпайиб бормоқда. У ер, бу ердан шеър ва мусиқаларни олиб, озгина ўзгартириб, ўзиники қилиб оладиганлар ҳам учраб турибди. Санъатда биринчи ва энг муҳим омил-муаллифлик матнига ҳурмат, эҳтиромда бўлиш. Иқтидорли хонандалар миллий меросимизнинг дурдоналаридан бўлган мумтоз қўшиқларни кунт билан ўрганишлари, ижро этишлари лозим. Акс ҳолда, асрлар мобайнида сайқал берилиб, такомиллашган ноёб меросимиз унутилиб кетиши ҳеч гап эмас.

Ниятимиз Азимжонга ўхшаган мумтоз қўшиқларни севиб куйлайдиган хонандалар кўпаяверсин, деймиз. Унинг ҳали янги-янги қўшиқлари, ширадор овози замин узра баралла жаранглайди. Бунга шубҳамиз йўқ.

Содиқ НАМОЗОВ, «Turkiston» мухбири

Буюкларга бешик
бўлган бу диёр,
Ҳақ уйига эшик
бўлган бу диёр.
Оҳанглари лол
қолдириб дунёни,
Ҳофизига қўшиқ
бўлган бу диёр...

Шоир ҳақ. Қадим-қадимдан илдизлари санъат чинорига туташиб кетган Самарқанд ўзининг шириннафас ҳофизлари билан ҳам донг таратган. Ҳазрат Навоийнинг пойқадами етган бу муқаддас заминда бугунги кунда ҳам ажойиб санъат муҳити яралганки, Азимжон Қувондиқов ана шу муҳитда тарбия топганлардан.

МУРАККАБ ШАКЛ ВА СОДДА МАЗМУН

«Авесто»га бағишланган ҳужжатли фильм ҳақида мулоҳазалар

Куни кеча киностудияда 20 дақиқа давом этадиган бу фильмни томоша қилдим. Ўзбек киносининг янги, шоирона руҳ билан суғорилган асаридан мамнун бўлиб, режиссёр ва оператор Ривкат Ибрагимовни табрикладим. Бундай — бадиий тўқимаси анча мураккаб бўлган кино маҳсулотини шарҳлаш, изоҳлаш ҳозирги кунда ниҳоятда зарур. Зеро, ўқув юртларида кинони кўриш маданияти, киноэстетика масалалари бўйича маърузалар ўқилмайди, амалий машғулотлар ўтказилмайди. Бунинг устига ўта саёз, жўнгина ечимлардан, бир-бирига ўхшаш образлардан ташкил топган телесериаллар томошабиннинг эстетик дидини тарбиялашга асло ҳисса қўшмаяпти. Шу боис, ўзининг анча мураккаб шаклига, образли ечимига, фалсафий асосига эга бўлган бу асарнинг таркиби, қурилиши ҳақида ҳикоя қилмоқчиман.

Фильм "Авесто"га бағишланган. Бу ҳақда ахборот бериш, маълум бўлган фикрларни экранда баён этиш эмас, узоқ ўтмишнинг ўзига хос манзарасини яратиш, воқеаларга тавсиф бериш, фалсафий тушунчаларнинг бадиий ифодасини намоён этиш мақсад қилиб қўйилган. Жуда мураккаб масала бу. Зеро, ўша узоқ ўтмишга алоқадор муайян тасвирни, овоз воситаларини топиб бўлмаслиги ўз-ўзидан аён. "Муқаддас ёғду" бадиий фильм эмаски, бунда актёрлар кўмагида воқеалар ҳамда уларнинг иштирокчиларига таъриф ва тавсиф, тасаввурга эрк бериб тўқима сюжетларга кенг ўрин берилса. Ривкат Ибрагимовнинг хизмати шундаки, у "Авесто" даври билан боғлиқ манбаларни ўрганиб, бадиий тадқиқ қилиб, ўзига хос кинематографик шаклда мураккаб воқеаларнинг гўзал ифодасини берган. Гўё инсон оёғи тегмаган ўрмон, гоҳ тўлиб тошиб оқадиган, гоҳ ер қаърига сингиб кетиб, борлиқни ўзига зор этадиган сув — зилол сув, тоғлардан, ирмоқлардан бошланган қудратли сув оқими, ой сатҳини эслатадиган нотекис, бирор ўсимликсиз қолган, тоғ жинсидан ташкил топган тепаликлар, ўз-ўзидан ҳаракатга келадиган булоқ суви ва соф тупроқ аралашиб муайян шаклни ташкил этганида сеҳрли ёғду унга жон бахшида этиши — бу каби кўринишлар нозик дид билан танланган. Аввал доира шаклидаги шамларнинг шамолга бардош бериб ёниб туришида ҳам, неча аср умр кўрган, қалин пўстлоқли, паҳлавон дарахтларнинг бақувват новдалари қимирламай туришида, тўр тагида эканлигини билмай қанот қоқиб, парвоз қилиш, орзусидаги икки ошиқ кабутарларга назар ташлаб турган бургутнинг ўткир кўзлари, турли ҳолатларда кўрсатилиши юмалоқ сопол идишда сузмоқчи бўлган бири оқ иккинчиси қора балиқнинг ҳаракати, овози, ҳайқириғи билан жонини сақлаб қолмоқчи бўлиши, осмону-фалакка қаратилган эшикнинг аста, сирли бир тарзда очилиб ёпилишида — ҳамма-ҳаммасида олам-олам ҳис-туйғу, дард, теран фикр бор. Уларни илғаб олиш, мағзини чақиш даркор. Шунда фильм сизга завқ беради, маънавий жиҳатдан бойитади, ҳам ҳаёт-момот, авлод-аждод, коинотнинг сирлари, яралиши ҳақида ўйлашга ундайди.

Сценарий муаллифлари — олимлар. Ўз ишининг билимдонлари. Биз уларга — М.Исҳоқовга, Ж.Турдимовга миннатдорчилик сўзларини айтамиз. Зеро, улар ниҳоятда нозик ва мураккаб мавзуни экранда ёритиш ниятида қўлларига қалам олганлар. Завқ-шавқ, ҳис-ҳаяжонларини билдирганлар. Ривкат Ибрагимовнинг режиссураси, эстетик шакллари, образли кадрлари сценарийдаги илмий тушунчаларга, фильмга жон бахш этгандек, уларнинг образли тасвирини таъминлагандек кўринади.

Ҳамидулла АКБАРОВ

YOSLAR VA QADRIYAT

Илгари тўйлар бошқача ўтарди

«ЁР-ЁР» АЙТМАЙ ҚЎЙДИ ЙИГИТЛАР!

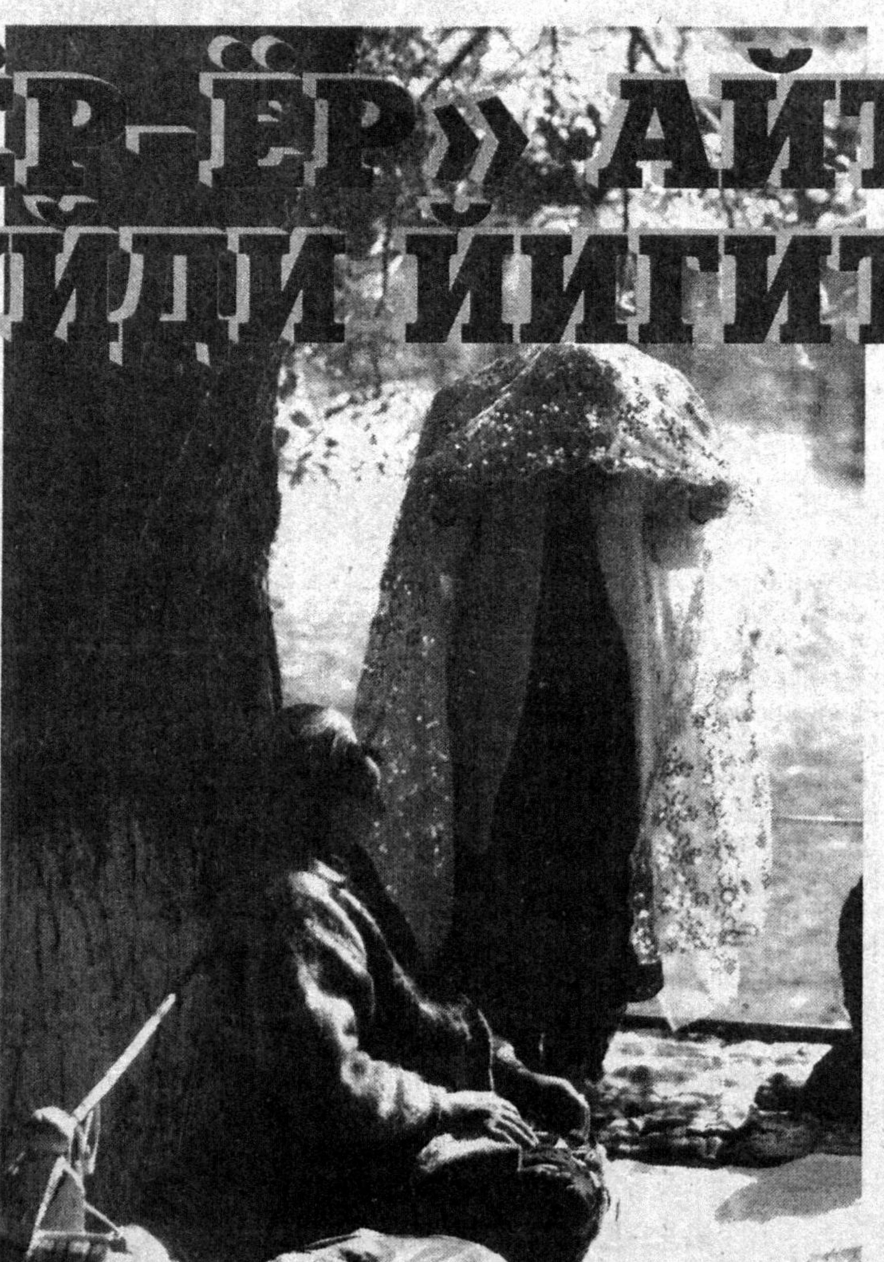

Тўй ўзига хос урф-одат, удум, анъаналаримиз асосида ўтиши барчага аён. Қиз ўзга хонадонга узатилар экан, тўй куни, албатта "ёр-ёр" айтилади. Бизнинг Асака туманидаги "Дўстлик" маҳалла фуқаролар йиғини отахонлари билан бўлган суҳбатимиз айнан шу мавзуга бағишланди. Суҳбат чоғида мен улардан илгари йигитлар томонидан айтиладиган "ёр-ёр"ларнинг бора-бора айтилмай қолишига сабаб нима, деб сўрадим.

— Саволингиз ўринли,— дея гап бошлади маҳалла фуқаролар йиғини раиси Эркин Мадаминов. — Тўғри, илгариги тўйлар бошқача ўтар эди. Мен ўша пайтдаги тўйларни, жумладан ўз тўйимни ҳеч қачон эсимдан чиқармайман. Унда куёвжўралар келинни тушириб келишдан аввал қизникига бориб, дарвозадан "ёр-ёр" айтиб киришар эди. Аниқроғи, бир йигит айтарди, қолганлар унга жўр бўларди. Сўнгра уларни меҳмон қилишиб, куёвга саруполарини туҳфа этишарди. Шу вақтнинг ўзида никоҳ ҳам ўқиларди. Йигитларнинг "ёр-ёр" айтиши одат тусига кириб қолганиданми, ҳамма табиий қабул қилар эди. Кейинчалик бу одат негадир йўқолиб кетди. Ҳозир бу одат вилоятимизнинг бошқа туманларида сақланиб қолган деб эшитганман. Аммо бизнинг Асакада йигитларнинг "ёр-ёр" айтиши йўқ бўлиб кетганига узоқ йиллар бўлди, менимча.

Унутилаёзган урф-одат ва анъаналаримиз мустақиллигимиз туфайли тикланиб боряпти. Замон талабига кўра янгилари пайдо ҳам бўляпти. Юртимизга йигитларнинг "ёр-ёр" айтиши ҳам қайтар. Менимча, бунинг ҳеч ёмон жойи йўқ. Биз ҳозир илгариги тўйлар ҳақида гапирганимизда ҳаяжонга тушамиз. Чунки бизга ёшлигимизни эслатади. Ҳозирги ёшларимизга жуда-жуда ҳавасимиз келади. Хонадонларда тўйлар бўлаверсин, "ёр-ёр"лар айтилаверсин. Чунки "ёр-ёр"ларда келинчакка нисбатан самимий тилаклар, покиза ниятлар билдирилади.

—Ҳозир тўйларга борсак йигитларни қўятурсак-да, қизлар ҳам "ёр-ёр" айтишни унитиб қўяётганга ўхшайдилар. Истардикки, оналаримиз қизларига "ёр-ёр" айтишни ўргатсинлар. Тўйларда қизларимиз тортинмай баралла, худди момоларидек шўх "ёр-ёр"лар, лапарлар айтсинлар. Момолар қалбидаги олов қизларимиз қалбига кўчсин. Улар бахтли бўлишсин,— дея фикр билдирди Зокиржон ота Охунов.

Мен суҳбат сўнгида отахонлардан илгари куёв жўралар айтган "ёр-ёр"дан айтиб беришларини илтимос қилганимда, аввалига улар бироз тортиниб, хижолат чеккандай бўлишди "Қандай бўларкин?", дегандай бир-бирларига қараб олишди. Сўнгра дадиллик билан "Айтсак айтаверамизда", деганларича "ёр-ёр"ни бошладилар:

**Далада тойчоқ
кишнайди,
от бўлдим деб ёр-ёр,
Уйда келин йиғлайди,
ёт бўлдим деб ёр-ёр,
Йиғлама қиз, йиғлама,
тўй сеники ёр-ёр,
Остонаси тиллодан
уй сеники ёр-ёр.**

Отахонлардан "ёр-ёр"ни тинглар эканман, улар қалбидаги ёшлик соғинчи "ёр-ёр"лар оҳангига кўчганлигини, урф-одат ва миллий қадриятларимизга ҳурматлари юксаклигини кўрдим. Агар ҳозирги замон йигитлари билан отахонлар ўртасида "ёр-ёр" айтишуви ўтказилса, бу табаррук инсонларнинг ғолиб чиқишларига шубҳам қолмади. Суҳбатдошларимнинг чеҳраларига қараб, инсон қариса-да, кўнгил қаримаслигига, куч кетса-да ғайратнинг сўнмаслигига ишондим. Илоҳим, ҳамиша тўйхоналардан "ёр-ёр"лар аримасин, дея тилак билдирдим.

Мавлуда АЗИМОВА

ЗЕҲНИНГИЗНИ СИНАБ КЎРИНГ

Бир ишёқмас бор экан. У туну-кун "Ким менга бирдан бойиб кетиш йўлини ўргатар экан?", деб ўйлар ва афсуски, бу ниятига ҳеч етолмас экан.

Бир куни унинг олдига бир донишманд келиб дебди: "Истасанг, мен сенга ёрдам беришим мумкин. Мана бу кўприкни кўряпсанми? Агар сен шу кўприкдан бир марта ўтсанг, чўнтагингдаги пул икки баробар ошади. Яна бир марта ўтсанг, пулларинг икки ҳисса кўпаяди. Ҳар сафар ўтганингда пулларинг шунча кўпайиб боради.

Ишёқмас хурсанд бўлиб кетибди.

— Лекин бир шартим бор — дебди донишманд. — Кўприкдан ҳар сафар ўтганингда менга 24 тийиндан ташлаб ўтасан.

— Майли бераман, — жавоб берибди ишёқмас ва кўприк томон йўл олибди.

Кўприкдан бир марта ўтиб, ишёқмас пулларини санаб кўрса, икки баробар кўп эмиш. У донишмандга 24 тийин бериб яна кўприк томон шошилибди. Пули олдингидан яна икки марта кўпайибди. Донишмандга яна 24 тийин бериб, учинчи марта кўприкдан ўтибди. Пули янада кўпайибди. Лекин энди ҳаммаси бўлиб 24 тийин экан. Ишёқмас шартга биноан уларни донишмандга берибди. Донишманд шу тариқа кўздан ғойиб бўлибди.

У бу ҳолатдан ҳайрон бўлиб қолаверибди.

Энди ўйлаб кўринг, ишёқмаснинг чўнтагида кўприкдан ўтмасдан олдин қанча пули бўлган?

Жавобларингизни кутамиз

ҲАНУЗГАЧА УНУТОЛМАЙМАН

— Қани эди ўша кунлар қайтиб келса. Дугоналарим ва ҳатто опам ҳам мени ўзига сирдош деб билар, ўзларининг илк муҳаббатлари ҳақида ҳам ҳаяжон, ҳам қувонч билан сўзлаб берар эдилар. Мен уларга: "Севги шунчалик азизми, ҳаётда севгидан бошқа нарса йўқми?" — дердим кулиб. Чунки, мен ўша пайтлар севгини ортиқча бош оғриқ, деб ўйлардим. Лекин ўша "бош оғриқ" мени ҳам четлаб ўтмади, — дейди Дилбар.

Куз ойларининг бири эди. Ёнимиздаги уйга янги қўшнилар кўчиб келишди. Аввалига унча аҳамият бермадим. Сўнг ўғли билан танишиб ҳам олдим. Бора-бора ундан бошқа ҳеч кимни, ҳеч нарсани хаёлимга келтирмайдиган одат чиқардим. Кейинчалик ҳеч кимга билдирмасдан учрашиб юрадиган бўлдик. Биз бирбиримизга шу қадар яқин эдикки, бизни ҳеч қандай куч ажрата олмайди, деб ўйлар эдим. Мактабни битириб ўқишга кириш учун қаттиқ тайёрлана бошладим. Буни эшитгач, у бирдан бошқача инсонга айланди. "Ё мени дейсан, ё ўқишга кирасан. Севаман, аммо, турмуш ўртоғим ўқиган бўлишини хоҳламайман", — деди. Шунда мен икки ўт орасида қолдим. Чунки, ҳужжат топшириб қўйгандим. Уни устига имтиҳонларга ҳам жуда оз қолганди. Дугоналарим билан маслаҳатлашдим, улар менга: "Сен уни огоҳлантирмаганинг учун жаҳл устида шундай деган, кейинчалик ўқишга кириб олсанг, у кечиради. Ахир, биз биламиз-ку уни, сени қанчалик севишини" — дейишди. Эртасига хайрлашдик. У тоғасини тўйига кетди. 20 кундан сўнг учрашдик. Бу пайтда мен ўқишга киргандим. Севинчим ичимга сиғмасди.

У мендан кутмаган янгилик — ўқишга кирганимни эшитди. Шу пайт унинг қувончли кўзларида ғазаб қайнади. У ўзини босиб туролмади. Гап сўнггида унинг севгисига арзимаслигимни айтди. Мен кутдим, ойлар ўтди, лекин у мени кечирмади. Юрагим азобланар, кечқурунлари ухламасдан йиғлаб чиқардим. Қанча уринмай, у менга қарамасди, бир вақтда эшикдан чиқиб қолсак, эшикни ёпиб қўярди. Оқибатда у уйланди. Айнан менинг таваллуд куним унинг висол тўйи бўлиб ўтди. Бошимни деворга уриб йиғладим, ўқишга ҳам бормадим. Ҳеч кимни кўргим келмай қолди. Бир ҳафта кўчага чиқмадим. Шундан сўнг, билсам онасининг айтишига қараганда, у тўйни шу санага қўймасангиз, уйланмайман, деган экан.

Ҳозирда уйимиздан совчилар аримайди. Лекин мени кўнглим ҳамон уни қўмсайди.

Камола РАСУЛОВА оққа кўчирди

СУЯКСИЗ ТИЛИМ ҚУРСИН

Ўн икки йил турмуш қуриб, фарзанд кўрмагач, оиламиз бузилди

Иккинчи бор бола-чақали кишига турмушга чиқдим. Оллоҳга беадад шукрки, йилма-йил олти нафар ўғил-қизли бўлдик. Бандаси на иссиққа, на совуққа чидамаслиги рост экан. Йилма-йил бешик тебратиб, чақалоқ боқиш, туну кун рўзғор ташвишлари аввалги феълимни ўзгартириб юборди. Аниқроғи, худодан биттагина тирноқ сўраб зор-зор қақшаганларим унутилган экан.

Еттинчи бор бўйимда бўлганини сездиму қўшни аёлга бир амаллаб докторга олиб боришини ва аборт қилмоқчилигимни айтдим. Ўша оқшом тушимга кирган оппоқ либосли нуроний чол ҳассасини ерга урганича менга дарғазаб сўзлади:

"Ҳа, илтижоларинг эсдан чиқиб, энди болага тўйиб қолдингми?

Ҳай эссизгина-я, бу ношукурлигинг учун бир умр эзилиб юрасан". Тушимга беписанд бўлдим, кўнглимга олмадим, эрталаб туман марказига бордик. Афсуски, доктор аёл касал экан. Яна вақт топиб боргунимча ҳомила беш ойдан ошиб қолган эди. Доктор болани олдиришга рухсат бермади.

Хуллас, нақд беш килоли паҳлавон ўғил туғилди. Унинг қоши-кўзини, қоп қора сочларини... томоша қилгулик эди. Уни кузатиб, ёмон фикрим учун ич-ичимдан эзилардим. Йиллар ўтиб ўғлимда ғалати қилиқлар пайдо бўлди. Шифокорларнинг фикрича руҳий касалликка чалинган эмиш.

Ҳозир гарчанд элликка кирсам-да, етмиш яшарга ўхшайман. Алп қоматли кенжа ўғлим ногирон, эси паст, нутқи йўқ ҳисоб. Шунинг ташвишидан чарчайман. Гоҳида нодонлик қилиб, Оллоҳга шак келтирганим учун уввос солиб йиғлайман. Аммо илож қанча, осмон узоқ, ер қаттиқ.

Ойхон ПИРНАЗАРОВА, уй бекаси

БОШҚОТИРМА

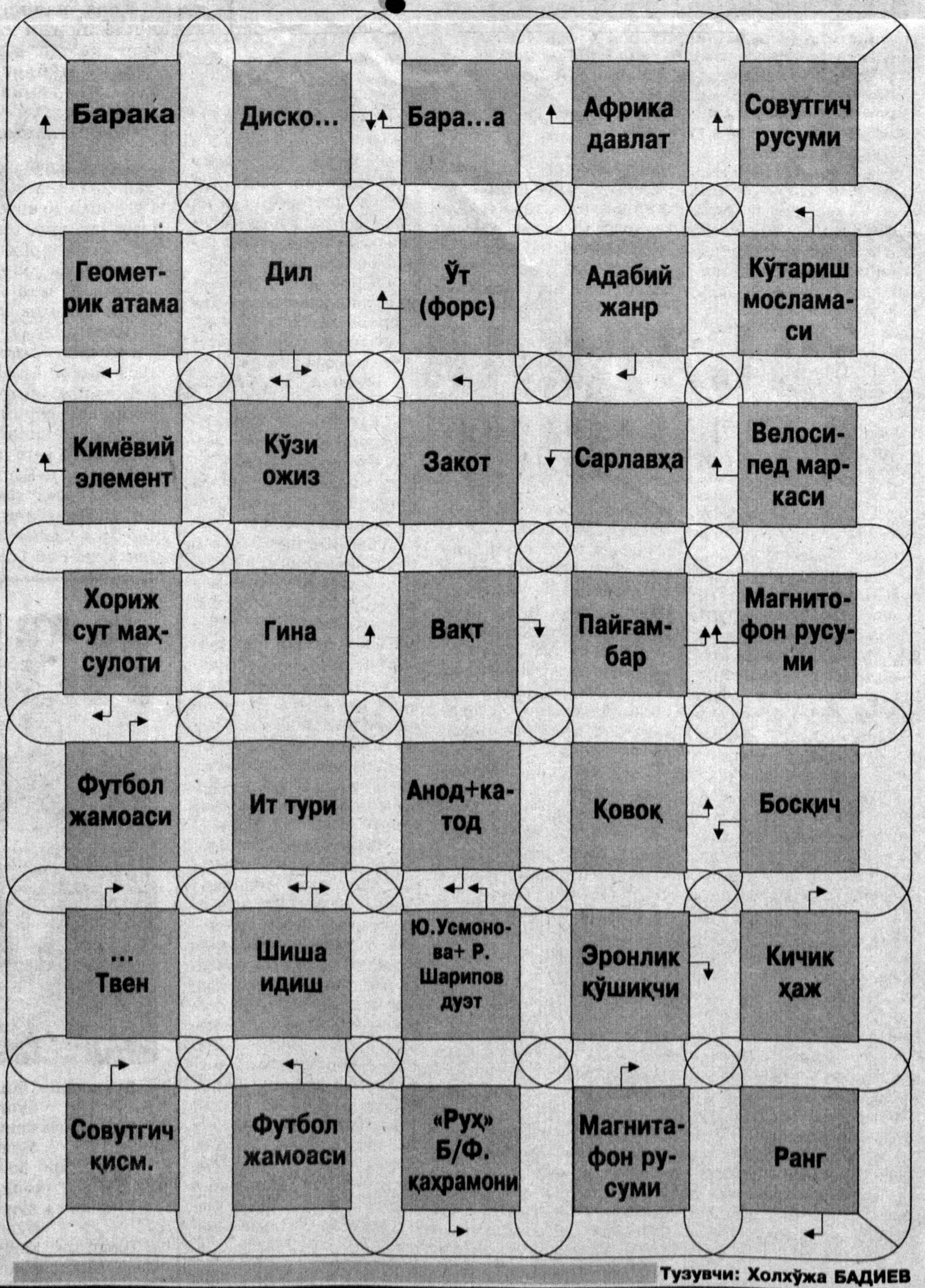

Тузувчи: Холхўжа БАДИЕВ

Тошкент Фармацевтика институти томонидан Файзиев Улуғбек Таълатовичга берилган № 072591 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ**.

ИП "MAHARAJA" CO LTD ликвидируется. Все претензии принимаются в течение двух месяцев.

ООО "Зийрак автомобилчи" томонидан 23.04.2001 йилда КамАЗ 53212 С 2933 ТН га берилган ATN 0016197 Халқаро йўналишдаги лицензия варақаси йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ.**

Энг, Энг, Энг

— Табиатни муҳофаза қилиш ҳақидаги биринчи қонун 1273 йилда Англия қироли Эдуард I томонидан қабул қилинган. Бу қонунни бузганларга ўлим жазоси тайинланган.

— Дастлабки темир йўлда ҳаракатланувчи буғ машинаси 1825 йилда Англияда қўлланган. Айнан шундай темир йўл изларида ҳаракатланувчи биринчи метрополитен 1863 йил Лондонда қурилиб ишга туширилган.

— Европада энг узун мамлакат Норвегия ҳисобланиб, унинг узунлиги шимолдан жанубга қараб 1756 км. гача чўзилгандир.

— Дунёда энг кўп гул етказадиган давлат Нидерландия ҳисобланади. Алсмере шаҳрида дунёдаги энг катта гул бозори мавжуддир. Бу бозорнинг катталиги 30 та футбол майдонига тенгдир

— Барчамиз мириқиб ичадиган ичимлик бўлмиш "Coca-Cola" XIX аср охирида атланталик аптекачи томонидан ихтиро қилинган.

— "Паул-бразил" номли қизил дарахтга асосланиб Бразилия деб аталган давлатни илк бор Педру Кобрал деган сайёҳ кашф этган.

Рустам СУЛАЙМОНОВ

Turkiston
МУАССИС: «КАМОЛОТ» ЁШЛАР ИЖТИМОИЙ ҲАРАКАТИ

Газета Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитасида № 00012 рақам билан рўйхатдан ўтган.

Босишга топшириш вақти-21.00 Топширилди 21.30

1 2 3 4 5 6

Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2.

Бош муҳаррир: Салим АШУРОВ

Таҳрир ҳайъати:
Ботир УБАЙДУЛЛАЕВ, Комил ЮСУПОВ, Аслиддин БОЛИЕВ, Юсуф ЖЎРАЕВ (Бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари), Рустам ҚОСИМОВ, Баҳодир МАХСИТОВ, Анвар ЖАББОРОВ, Ислом ҲАМРО, Ғайрат ШОУМАРОВ, Авазхон СОДИҚОВ, Насриддин МУҲАММАДИЕВ, Шоазим МИНОВАРОВ, Ғаффор ҲОТАМОВ, Абдуғани ЖУМАЕВ

Вилоят мухбирлари:
Сурхондарё ва Қашқадарё вилоятлари бўйича — Термизда: 8-37-622 —3-53-88
Бухоро ва Навоий вилоятлари бўйича — Бухорода: 8-36-52 — 23-37-44
Сирдарё, Жиззах ва Тошкент вилоятлари бўйича — Гулистонда: 8-36-72 — 24-02-86
Фарғона, Андижон вилоятлари бўйича — Фарғонада: 8-37-32 — 24-54-61
Самарқанд вилояти бўйича — Самарқандда: 8-36-62 —22-59-31
Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилояти бўйича — Урганчда: 8-36-22 — 6-50-55
Наманган вилояти бўйича — Наманганда: 8-36-922 — 6-10-70

Манзилимиз: 700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32.
Телефонлар: 136-54-62, Реклама бўлими: (3712) 133-79-69

Таҳририятга юборилган материаллар қайтарилмайди.

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.

Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.
Буюртма Г. — 31 10. Адади-8428

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди

Навбатчи муҳаррир: Нормурод МУСОМОВ
Саҳифаловчи: Нодирбек ОРТИҚОВ